

EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 18.4.2018
COM(2018) 194 final

ANNEX 1

BILAG

til

Forslag til Rådets afgørelse

om indgåelse af investeringsbeskyttelsesaftalen mellem Den Europæiske Union og dens medlemsstater på den ene side og Republikken Singapore på den anden side

AFTALE OM INVESTERINGSBESKYTTELSE
MELLEM DEN EUROPÆISKE UNION
OG DENS MEDLEMSSTATER PÅ DEN ENE SIDE
OG REPUBLIKKEN SINGAPORE PÅ DEN ANDEN SIDE

DEN EUROPÆISKE UNION (i det følgende benævnt "Unionen"),

KONGERIGET BELGIEN,

REPUBLIKKEN BULGARIEN,

DEN TJEKKISKE REPUBLIK,

KONGERIGET DANMARK,

FORBUNDSREPUBLIKKEN TYSKLAND,

REPUBLIKKEN ESTLAND,

IRLAND,

REPUBLIKKEN KROATIEN

DEN HELLENSKE REPUBLIK,

KONGERIGET SPANIEN,

DEN FRANSKE REPUBLIK,

DEN ITALIENSKE REPUBLIK,

REPUBLIKKEN CYPERN,

REPUBLIKKEN LETLAND,

REPUBLIKKEN LITAUEN,

STORHERTUGDØMMET LUXEMBOURG,

UNGARN,

REPUBLIKKEN MALTA,

KONGERIGET NEDERLANDENE,

REPUBLIKKEN ØSTRIG,

REPUBLIKKEN POLEN,

DEN PORTUGISISKE REPUBLIK,

RUMÆNIEN,

REPUBLIKKEN SLOVENIEN,

DEN SLOVAKISKE REPUBLIK,

REPUBLIKKEN FINLAND,

KONGERIGET SVERIGE og

DET FORENEDE KONGERIGE STORBRITANNIEN OG NORDIRLAND,

på den ene side, og

Republikken Singapore (i det følgende benævnt "Singapore"),

på den anden side,

i det følgende under ét benævnt "parterne",

SOM HENVISER TIL deres langvarige og stærke partnerskab baseret på de fælles principper og værdier, der fremgår af partnerskabs- og samarbejdsaftalen mellem Den Europæiske Union og dens medlemsstater på den ene side og Republikken Singapore på den anden side (i det følgende benævnt "EUSPCA"), og til deres tætte forbindelser på det økonomiske område samt inden for handel og investeringer, herunder som afspejlet i frihandelsaftalen mellem Den Europæiske Union og Republikken Singapore (i det følgende benævnt "EUSFTA"),

SOM ØNSKER at styrke deres forbindelser yderligere som led i og i overensstemmelse med deres forbindelser i almindelighed og er overbevist om, at denne aftale vil skabe et nyt klima for yderligere udvikling i investeringerne mellem parterne,

SOM ANERKENDER, at denne aftale vil supplere og fremme bestræbelserne på regional økonomisk integration,

SOM ER FAST BESLUTTET PÅ at styrke deres forbindelser på det økonomiske område samt inden for handel og investeringer i overensstemmelse med målet om bæredygtig udvikling i økonomisk, social og miljømæssig forstand og på at fremme investeringer på en måde, der tager hensyn til høje niveauer for miljø- og arbejdstagerbeskyttelse og til relevante internationalt anerkendte standarder og aftaler, hvori de er part,

SOM BEKRÆFTER deres tilslutning til principperne om bæredygtig udvikling og gennemsigtighed som afspejlet i EUSFTA,

SOM BEKRÆFTER hver parts ret til at vedtage og gennemføre foranstaltninger, der er nødvendige for at forfølge legitime politikmålsætninger inden for f.eks. det sociale område, miljøområdet, sikkerhedsområdet og folkesundhedsområdet samt fremme og beskyttelse af kulturel mangfoldighed,

SOM BEKRÆFTER deres vilje til at overholde De Forenede Nationers pagt, der blev undertegnet i San Francisco den 26. juni 1945, og tage hensyn til principperne i verdenserklæringen om menneskerettigheder, der blev vedtaget af De Forenede Nationers generalforsamling den 10. december 1948,

SOM ANERKENDER betydningen af gennemsigtighed i den internationale handel og investeringer til gavn for alle berørte parter,

SOM TAGER UDGANGSPUNKT I deres respektive rettigheder og forpligtelser i henhold til WTO-overenskomsten og andre multilaterale, regionale og bilaterale aftaler og arrangementer, hvori de er part, navnlig EUSFTA,

ER BLEVET ENIGE OM FØLGENDE:

KAPITEL ET

MÅL OG GENERELLE DEFINITIONER

ARTIKEL 1.1

Mål

Denne aftale har til formål at forbedre investeringsklimaet mellem parterne efter bestemmelserne i denne aftale.

ARTIKEL 1.2

Definitioner

For denne aftales vedkommende gælder følgende:

1. "omfattet investering": en investering, som ejes direkte eller indirekte eller kontrolleres direkte eller indirekte af en omfattet investor fra en part på den anden parts territorium¹.

¹ Det præciseres, at investeringer, der er foretaget "på den anden parts territorium", omfatter investeringer, der er foretaget i en eksklusiv økonomisk zone eller på en kontinentalsokkel, jf. De Forenede Nationers havretskonvention af 10. december 1982.

"investering": alle typer aktiver, som har en investerings kendetegn, herunder kendetegn som f.eks. placering af kapital eller andre ressourcer, forventning om indtjening eller fortjeneste, påtagelsen af risiko eller en bestemt varighed. En investering kan f.eks. have form af:

- a) materielle eller immaterielle aktiver, løsøregenstande eller fast ejendom samt andre ejendomsrettigheder som f.eks. lejekontrakter, realkreditlån, panterettigheder og håndpant
- b) en virksomhed, herunder en filial, aktier og andre ejerandele i en virksomhed, herunder deraf afledte rettigheder
- c) obligationer, usikrede obligationer og lån og andre gældsinstrumenter, herunder deraf afledte rettigheder
- d) andre finansielle aktiver, herunder derivater, futures og optioner
- e) totalentreprise-, anlægs-, forvaltnings-, produktions-, koncessions- og indtægtsdelingskontrakter og lignende kontrakter
- f) krav på penge eller andre aktiver eller på kontraktmæssige ydelser med en økonomisk værdi

- g) intellektuelle ejendomsrettigheder¹ og goodwill og
- h) licenser, godkendelser, tilladelser og lignende rettigheder, som er overdraget i henhold til den nationale lovgivning, herunder koncessioner til at søge efter, dyrke, udvinde eller udnytte naturressourcer².

Afkast, som investeres, behandles som investeringer, og eventuelle ændringer af den form, hvori aktiver investeres eller geninvesteres, påvirker ikke deres status som investeringer.

2. "omfattet investor": en fysisk person³ eller en juridisk person fra den ene part, som har foretaget en investering på den anden parts territorium.

¹ "intellektuelle ejendomsrettigheder":

- a) Alle kategorier af intellektuel ejendomsret, der er omhandlet i del II, afsnit 1 til 7, i aftalen om handelsrelaterede intellektuelle ejendomsrettigheder i bilag 1C til WTO-overenskomsten (i det følgende benævnt "TRIPS-aftalen"), dvs.:
 - i) ophavsret og dermed beslægtede rettigheder
 - ii) patenter (der, for så vidt angår Unionen, omfatter rettigheder i medfør af supplerende beskyttelsescertifikater)
 - iii) varemærker
 - iv) design
 - v) layout-design (topografier) for integrerede kredsløb
 - vi) geografiske betegnelser
 - vii) beskyttelse af fortrolige oplysninger og
- b) plantesortsrettigheder.

² Det præciseres, at en dom eller en kendelse i en retssag eller administrativ sag ikke som sådan udgør en investering.

³ Udtrykket "fysisk person" omfatter fysiske personer, som bor permanent i Letland og ikke er statsborgere i Letland eller nogen anden stat, men som i henhold til Letlands love og administrative bestemmelser er berettiget til at få et pas for ikke-statsborgere (fremmedpas).

3. "fysisk person fra/i en part": en statsborger i Singapore eller i en af EU-medlemsstaterne i overensstemmelse med deres respektive lovgivning
4. "juridisk person": enhver juridisk enhed, der lovligt er oprettet eller på anden måde organiseret i henhold til den relevante lovgivning, uanset om formålet er at skabe fortjeneste eller ej, og uanset om den er privat eller offentligt ejet, herunder enhver koncern, enhver trust, ethvert partnerskab, ethvert joint venture, enhver enkeltmandsvirksomhed eller enhver sammenslutning
5. "juridisk person fra Unionen" eller "juridisk person fra Singapore": en juridisk person, der er oprettet i overensstemmelse med lovgivningen i henholdsvis EU, en EU-medlemsstat eller Singapore, og hvis vedtægtsmæssige hjemsted, hovedkontor¹ eller hovedvirksomhed er beliggende på henholdsvis Unionens eller Singapores territorium. Har den juridiske person kun sit vedtægtsmæssige hjemsted eller hovedkontor på henholdsvis Unionens eller Singapores territorium, betragtes den ikke som en juridisk person fra henholdsvis Unionen eller Singapore, medmindre den i udstrakt omfang driver erhvervsvirksomhed² på henholdsvis Unionens eller Singapores territorium.

¹ Ved "hovedkontor" forstås det kontor, hvor de endelige beslutninger træffes.

² EU forstår udtrykket "reel og vedvarende forbindelse" med en EU-medlemsstats økonomi, jf. artikel 54 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, som ligestillet med udtrykket "udstrakt ... erhvervsvirksomhed". EU indrømmer derfor kun en juridisk person, der er oprettet i overensstemmelse med lovgivningen i Singapore, og som kun har sit vedtægtsmæssige hjemsted eller hovedkontor på Singapores territorium, fordelene i denne aftale, hvis den pågældende juridiske person har en reel og vedvarende økonomisk forbindelse med Singapores økonomi.

6. "foranstaltning": lov, forskrift, procedure, krav eller praksis.
7. "behandling" eller "foranstaltning"¹ indført eller opretholdt af en part omfatter behandling eller foranstaltninger indført af:
- a) centrale, regionale eller lokale myndigheder og
 - b) ikke-statslige organer under udøvelse af beføjelser, som er delegeret af centrale, regionale eller lokale myndigheder.
8. "afkast": alle beløb, der opnås som afkast eller afledes af en investering eller geninvestering, herunder fortjeneste, udbytte, kapitalgevinster, gebyrer, renter, betalinger relateret til intellektuelle ejendomsrettigheder, naturalydelser og al anden lovlig indkomst.
9. "frit konvertibel valuta": en valuta, som hyppigt handles på internationale valutamarkeder og hyppigt anvendes i forbindelse med internationale transaktioner.
10. "etablering":
- a) stiftelse, erhvervelse eller opretholdelse af en juridisk person eller
 - b) oprettelse eller opretholdelse af en filial eller et repræsentationskontor

med henblik på at etablere eller opretholde varige økonomiske forbindelser på en parts territorium med det formål at udøve erhvervsvirksomhed.

¹ Det præciseres, at parterne er enige om, at udtrykket "behandling" eller "foranstaltning" kan omfatte undladelser.

11. "erhvervsvirksomhed": alle former for erhvervsmæssig virksomhed, bortset fra aktiviteter, der udføres under udøvelse af offentlig myndighed, dvs. som ikke udføres på et kommercielt grundlag eller i konkurrence med en eller flere økonomiske aktører.

12. "EU": den Europæiske Union eller dens medlemsstater eller Den Europæiske Union og dens medlemsstater inden for deres respektive kompetenceområder som udledt af traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.

KAPITEL TO

INVESTERINGSBESKYTTELSE

ARTIKEL 2.1

Anvendelsesområde

1. Dette kapitel finder anvendelse på omfattede investorer og omfattede investeringer, som er foretaget i overensstemmelse med gældende lovgivning, uanset om sådanne investeringer blev foretaget før eller efter denne aftales ikrafttrædelse¹.

2. Uanset andre bestemmelser i denne aftale finder artikel 2.3 (National behandling) ikke anvendelse på subsidier og tilskud, der ydes af parterne, herunder statsstøttede lån, garantier og forsikringer.

¹ Det præciseres, at dette kapitel ikke finder anvendelse på en parts behandling af omfattede investorer eller omfattede investeringer før denne aftales ikrafttrædelse.

3. Artikel 2.3 (National behandling) finder ikke anvendelse på:
- a) offentlige organers indkøb af varer og tjenesteydelser til eget brug og uden sigte på kommercielt videresalg og heller ikke med sigte på anvendelse i forbindelse med levering af varer eller tjenesteydelser til kommercielt salg eller
 - b) audiovisuelle tjenesteydelser
 - c) aktiviteter, der udføres under udøvelse af offentlig myndighed inden for parternes respektive territorier. I forbindelse med denne aftale forstås ved en aktivitet, der udføres under udøvelse af offentlig myndighed, alle aktiviteter, der ikke leveres på et kommercielt grundlag eller i konkurrence med en eller flere tjenesteydere.

ARTIKEL 2.2

Investeringsforanstaltninger og reguleringsforanstaltninger

1. Parterne bekræfter på ny deres ret til inden for deres territorium at regulere med henblik på at nå legitime politiske mål, såsom beskyttelsen af folkesundheden, sociale ydelser, folkeoplysning, sikkerhed, miljøet eller den offentlige sædelighed, social- eller forbrugerbeskyttelse, beskyttelse af privatlivets fred og databeskyttelse samt fremme og beskyttelse af den kulturelle mangfoldighed.

2. Det præciseres, at den omstændighed, at en part regulerer, herunder gennem en ændring af sin lovgivning, på en måde, som har en negativ indvirkning på en investering eller påvirker en investors forventninger, herunder forventninger om fortjeneste, ikke i sig selv udgør en tilsidesættelse af en forpligtelse i henhold til dette kapitel.

3. Det præciseres, at en parts beslutning om ikke at udstede, forlænge eller opretholde subsidier eller tilskud:

a) hvis der ikke i henhold til den nationale lovgivning eller en aftale findes en specifik forpligtelse til at udstede, forny eller opretholde det pågældende subsidie eller tilskud, eller

b) hvis beslutningen træffes i overensstemmelse med eventuelle vilkår eller bestemmelser, der er forbundet med udstedelsen, fornyelsen eller opretholdelsen af subsidiet eller tilskuddet.

ikke udgør en overtrædelse af bestemmelserne i dette kapitel.

4. Det præciseres, at intet i dette kapitel må fortolkes således, at det forhindrer en part i at afbryde ydelsen af subsidier¹ eller at anmode om refusion heraf, hvis en sådan handling er blevet pålagt af en kompetent domstol, forvaltningsdomstol eller anden kompetent myndighed², eller pålægger den pågældende part at yde investor erstatning herfor.

¹ For så vidt angår EU omfatter "subsidier" "statsstøtte" som defineret i EU-retten.

² For EU-partens vedkommende er de kompetente myndigheder med ret til at foreskrive de foranstaltninger, der er omhandlet i artikel 2.2, stk. 4, Europa-Kommissionen eller en domstol eller en ret i en medlemsstat ved anvendelsen af EU-retten om statsstøtte.

ARTIKEL 2.3

National behandling

1. Parterne indrømmer hver især omfattede investorer fra den anden part og disses omfattede investeringer en behandling, der ikke er mindre gunstig end den, de i lignende situationer indrømmer deres egne investorer og deres investeringer, hvad angår drift, forvaltning, styring, vedligeholdelse, anvendelse, adgang til og salg eller anden afhændelse af deres investeringer.
2. Uanset stk. 1 kan parterne indføre eller opretholde enhver foranstaltning vedrørende drift, forvaltning, styring, vedligeholdelse, anvendelse, adgang til og salg eller anden afhændelse af en etablering, som ikke er i uoverensstemmelse med de forpligtelser, der fremgår af deres liste over specifikke forpligtelser i henholdsvis bilag 8-A og 8-B til kapitel 8 (Tjenesteydelser, etablering og elektronisk handel) i EUSFTA¹, hvis foranstaltningen er:
 - a) en foranstaltning, som indføres ved eller før denne aftales ikrafttrædelse

¹ Der er enighed om, at en foranstaltning, "som ikke er i uoverensstemmelse med de forpligtelser, der fremgår af deres liste over specifikke forpligtelser i henholdsvis bilag 8-A og 8-B til kapitel 8 (Tjenesteydelser, etablering og elektronisk handel) i EUSFTA", omfatter alle foranstaltninger for alle sektorer, som ikke fremgår af listen, og alle foranstaltninger, som ikke er uforenelige med en betingelse, en begrænsning eller et forbehold, som fremgår af listen og vedrører sektorerne i de pågældende lister, uanset om en sådan foranstaltning berører "etablering" som defineret i artikel 8.8 (Definitioner), litra d), i EUSFTA.

b) en foranstaltning som omhandlet i litra a), der opretholdes, erstattes eller ændres efter denne aftales ikrafttrædelse, forudsat at foranstaltningen efter at være blevet opretholdt, erstattet eller ændret er ligeså forenelig med stk. 1 som før opretholdelsen, erstatningen eller ændringen, eller

c) en foranstaltning, som ikke er omfattet af litra a) og b), såfremt den ikke anvendes på omfattede investeringer foretaget på partens territorium før den pågældende foranstaltnings ikrafttrædelse eller på en sådan måde, at den medfører tab eller skade¹ for sådanne investeringer.

3. Uanset stk. 1 og 2 kan en part indføre eller håndhæve foranstaltninger, som giver omfattede investorer og investeringer fra den anden part en behandling, som er mindre gunstig end den, der i lignende situationer gives partens egne investorer og deres investeringer, såfremt sådanne foranstaltninger ikke anvendes på en måde, som ville udgøre en vilkårlig eller uberettiget forskelsbehandling af omfattede investorer eller investeringer fra den anden part på den pågældende parts territorium, eller er en skjult restriktion for omfattede investeringer, hvis foranstaltningerne er:

¹ Ved anvendelsen af stk. 2, litra c), er der enighed om, at faktorer som f.eks. en parts bestemmelser om en rimelig frist for gennemførelse af en foranstaltning eller øvrige tiltag for at tage hensyn til foranstaltningens virkninger for omfattede investeringer foretaget før dens ikrafttrædelse skal tages i betragtning ved fastlæggelsen af, hvorvidt foranstaltningen medfører tab eller skade for omfattede investeringer foretaget før foranstaltningens ikrafttrædelse.

- a) nødvendige af hensyn til den offentlige sikkerhed eller den offentlige sædelighed eller til opretholdelse af den offentlige orden¹
- b) er nødvendige for at beskytte menneskers, dyrs eller planterers liv eller sundhed
- c) udformet med henblik på bevarelsen af udtømmelige naturressourcer, hvis sådanne foranstaltninger indføres i forbindelse med restriktioner for indenlandske investorer eller investeringer
- d) nødvendige til beskyttelse af nationale skatte af kunstnerisk, historisk eller arkæologisk værdi
- e) nødvendige for at sikre overholdelse af love eller administrative bestemmelser, der ikke er uforenelige med bestemmelserne i dette kapitel, herunder foranstaltninger, der vedrører:
 - i) forebyggelse af vildledende eller svigagtig praksis eller følgerne af misligholdelse af en kontrakt
 - ii) beskyttelse af enkeltpersoners privatliv i forbindelse med behandling og udbredelse af personoplysninger og beskyttelse af fortroligheden af personlige optegnelser og konti
 - iii) sikkerhed

¹ Undtagelsen vedrørende den offentlige orden må kun påberåbes, hvis der består en reel og tilstrækkelig alvorlig trussel mod en grundlæggende samfundsinteresse.

- f) rettet mod sikring af en effektiv eller retfærdig¹ pålæggelse eller opkrævning af direkte skatter, der vedrører den anden parts investorer eller investeringer.

¹ Foranstaltninger, der sigter mod at sikre en effektiv eller retfærdig pålæggelse eller opkrævning af direkte skatter, omfatter foranstaltninger, der træffes af en part i henhold til dens skattesystem, og som:

- a) finder anvendelse på ikke-residente investorer eller investeringer i erkendelse af, at ikke-residentenes skattepligt fastslås efter det beskatningsgrundlag, der stammer fra eller er beliggende på partens territorium
- b) finder anvendelse på ikke-residenter for at sikre pålæggelse eller opkrævning af skatter på en parts territorium
- c) finder anvendelse på ikke-residenter eller residenter for at forhindre skattesvig og -unddragelse, herunder fuldbyrdelsesforanstaltninger
- d) finder anvendelse på investeringer, der leveres i eller fra den anden parts territorium, for at sikre pålæggelse eller opkrævning af skatter hos sådanne forbrugere fra kilder på partens territorium
- e) sonderer mellem investorer eller investeringer, der er skattepligtige af globale skattegrundlag, og andre investorer eller investeringer i erkendelse af forskellen mellem dem, hvad angår arten af beskatningsgrundlaget, eller
- f) fastslår, tildeler eller fordeler indkomst, fortjeneste, gevinst, tab, fradrag eller kredit for residente personer eller filialer eller mellem forbundne personer eller filialer af samme person med henblik på at sikre en parts skattegrundlag.

Skattemæssige udtryk eller begreber i litra f) og i denne fodnote skal fortolkes i henhold til skattemæssige definitioner og begreber eller identiske eller lignende definitioner og begreber i den nationale lovgivning i den part, der træffer foranstaltningen.

ARTIKEL 2.4

Norm for behandling

1. Hver part giver på sit territorium omfattede investeringer fra den anden part en fair og rimelig behandling¹ og fuld beskyttelse og sikkerhed i overensstemmelse med stk. 2-6.
2. En part tilsidesætter forpligtelsen til retfærdig og rimelig behandling, jf. stk. 1, såfremt en foranstaltning eller række foranstaltninger udgør:
 - a) afslag på domstolsprøvelse² i strafferetlige, civilretlige eller administrative procedurer
 - b) en grundlæggende krænkelse af retten til en retfærdig procedure
 - c) en klart vilkårlig adfærd
 - d) chikane, tvang, magtmisbrug eller tilsvarende adfærd i ond tro.

¹ Begrebet behandling i denne artikel omfatter behandling af omfattede investorer, som direkte eller indirekte påvirker de omfattede investorers drift, forvaltning, styring, vedligeholdelse, anvendelse, adgang til og salg eller anden afhændelse af deres omfattede investeringer.

² Det præciseres, at alene afvisning eller forkastelse af en omfattet investors krav, eller at investoren taber en retssag vedrørende kravet, ikke i sig selv udgør et afslag på domstolsprøvelse.

3. Ved afgørelsen af, om forpligtelsen til retfærdig og rimelig behandling, jf. stk. 2, er blevet overtrådt, kan en domstol i relevant omfang tage hensyn til, om en part afgav specifikke eller utvetydige oplysninger¹ til en investor med henblik på at tilskynde til investeringer, som skabte berettigede forventninger hos en omfattet investor, og som den omfattede investor med rimelighed kunne nære tillid til, men som parten derefter underminerede².

4. Parterne gennemgår efter anmodning fra en af parterne eller henstillinger fra udvalget indholdet af forpligtelsen til retfærdig og rimelig behandling i henhold til proceduren for ændringer i artikel 4.3 (Ændringer), herunder navnlig om anden behandling end de i stk. 2 omhandlede også kan udgøre en overtrædelse af princippet om retfærdig og rimelig behandling.

5. Det præciseres, at "fuld beskyttelse og sikkerhed" udelukkende vedrører en parts forpligtelse vedrørende omfattede investorers og investeringers fysiske sikkerhed.

¹ Det præciseres, at oplysninger afgivet med henblik på at tilskynde til investeringer omfatter oplysninger afgivet med henblik på at overbevise investoren om at opretholde investeringen, at undlade at afvikle sine investeringer eller at foretage efterfølgende investeringer.

² Det præciseres, at underminering af berettigede forventninger som beskrevet i dette stykke ikke i sig selv udgør en overtrædelse af stk. 2, og at en sådan underminering af berettigede forventninger skal udspringe af de samme begivenheder eller omstændigheder, der giver anledning til overtrædelse af stk. 2.

6. Hvis en part selv eller gennem en enhed omhandlet i artikel 1.2 (Definitioner), stk. 7, over for en omfattet investor fra den anden part specifikt og klart i en skriftlig aftale¹ har indgået en forpligtelse vedrørende den omfattede investors investering eller vedrørende en sådan omfattet investering, må parten ikke lægge hindringer i vejen for eller underminere den pågældende forpligtelse gennem udøvelse af sin statslige myndighed² enten:

- a) forsætligt eller
- b) på en måde, som væsentligt ændrer balancen mellem rettigheder og forpligtelser i den af en skriftlig aftale omfattede forpligtelse, medmindre parten yder en rimelig kompensation, således at den omfattede investors eller investerings stilling ikke ændres i forhold til en situation, hvor der ikke blev lagt hindringer i vejen, eller hvor der ikke forekom underminering.

7. Overtrædelse af andre bestemmelser i denne aftale eller i en separat international aftale betyder ikke nødvendigvis, at denne artikels bestemmelser overtrædes.

¹ Ved en forpligtelse i en "skriftlig aftale" forstås i dette stykke en skriftlig aftale, som er indgået af parten selv eller gennem en enhed omhandlet i artikel 1.2 (Definitioner), stk. 7, med en omfattet investor eller vedrørende en omfattet investering ved hjælp af et enkelt eller flere instrumenter, og som indebærer udveksling af rettigheder og forpligtelser, som er bindende for begge parter.

² I forbindelse med denne artikel lægger en part hindringer i vejen for eller underminerer en forpligtelse gennem udøvelse af sin statslige myndighed, når den lægger hindringer i vejen for eller underminerer den pågældende forpligtelse gennem vedtagelse, opretholdelse eller manglende vedtagelse af foranstaltninger, som er obligatoriske eller kan håndhæves i henhold til den nationale lovgivning.

ARTIKEL 2.5

Kompensation for tab

1. Omfattede investorer fra den ene part, hvis omfattede investeringer lider tab på grund af krig eller anden væbnet konflikt, revolution, national undtagelsestilstand, opstand, oprør eller optøjer på den anden parts territorium, indrømmes af den pågældende part, for så vidt angår tilbagegivelse, godtgørelse, compensation eller anden erstatning, en behandling, der ikke er mindre gunstig end den, den indrømmer sine egne investorer eller, hvis den er gunstigere, den, der indrømmes tredjelandes investorer.

2. Med forbehold af stk. 1 skal omfattede investorer fra en af parterne, som i en af de i stk. 1 omhandlede situationer lider tab på den anden parts territorium som følge af:

- a) den anden parts væbnede styrkers eller myndigheders rekvisition af hele eller en del af deres omfattede investering eller
- b) den anden parts væbnede styrkers eller myndigheders ødelæggelse af hele eller en del af deres omfattede investering, som ikke var påkrævet i situationen

indrømmes tilbagegivelse eller compensation fra den anden part.

ARTIKEL 2.6

Ekspropriation¹

1. Ingen af parterne må direkte eller indirekte nationalisere eller ekspropriere den anden parts omfattede investorers omfattede investeringer, eller pålægge disse foranstaltninger, som har samme virkning som nationalisering eller ekspropriation (i det følgende benævnt "ekspropriation") undtagen:

- a) af hensyn til almenvellet
- b) efter en retfærdig procedure
- c) på et ikke-diskriminerende grundlag og
- d) mod øjeblikkelig betaling af en tilstrækkelig og effektiv erstatning i overensstemmelse med stk. 2.

2. Erstatningen skal beløbe sig til den omfattede investerings fair markedsværdi umiddelbart før ekspropriationen eller den umiddelbart forestående ekspropriation blev offentliggjort plus en forretningsmæssigt rimelig rente, som fastsættes på grundlag af markedsforholdene under hensyntagen til varigheden af perioden mellem ekspropriationen og betalingstidspunktet. En sådan erstatning skal kunne realiseres effektivt og overdrages frit i overensstemmelse med artikel 2.7 (Overførsel) samt betales omgående.

¹ Det præciseres, at denne artikel skal fortolkes i overensstemmelse med bilag 1-3.

De kriterier, som anvendes til fastsættelse af en fair markedsværdi, kan omfatte going concern-værdi, aktivværdi, herunder den angivne skatteværdi af materielle goder, og andre relevante kriterier.

3. Denne artikel finder ikke anvendelse på udstedelse af obligatoriske licenser, som tildeles i forbindelse med intellektuelle ejendomsrettigheder, såfremt en sådan udstedelse er i overensstemmelse med TRIPS-aftalen.

4. Alle ekspropriations- eller værdiansættelsesforanstaltninger underkastes en juridisk eller anden uafhængig myndigheds kontrol i den part, som træffer foranstaltningen, hvis de omfattede investorer, som berøres, anmoder herom.

ARTIKEL 2.7

Overdragelse

1. Hver part tillader, at alle former for overførsel vedrørende en omfattet investering foretages i en frit konvertibel valuta uden begrænsninger eller forsinkelse. Sådanne overførsler omfatter:

- a) bidrag til kapital som f.eks. hovedkapital og supplerende kapital for at opretholde, udvikle eller øge den omfattede investering
- b) fortjeneste, udbytte, kapitalgevinster og anden form for afkast samt indtægter fra salg af hele eller en del af den omfattede investering eller fra delvis eller fuldstændig afvikling af den omfattede investering
- c) renter, royalties, forvaltningsgebyrer og betaling for teknisk bistand samt andre gebyrer

- d) betalinger foretaget i henhold til en kontrakt indgået af den omfattede investor eller dennes omfattede investering, herunder betalinger foretaget i henhold til en låneaftale
- e) løn og anden form for vederlag optjent af personale, som er hyret i udlandet og arbejder i forbindelse med en omfattet investering
- f) betalinger foretaget i henhold til artikel 2.6 (Ekspropriation) og artikel 2.5 (Kompensation for tab)
- g) betalinger i henhold til artikel 3.18 (Kendelse).

2. Intet i denne artikel må fortolkes således, at det forhindrer en af parterne i en rimelig og ikke-diskriminerende anvendelse af sin lovgivning vedrørende:

- a) konkurs, insolvens og beskyttelse af kreditorrettigheder
- b) udstedelse eller handel med værdipapirer, futures, optioner eller derivater
- c) regnskabsaflæggelse for eller registrering af overførsler, når det er nødvendigt til støtte for de lovhåndhævende myndigheder eller finanstilsynsmyndighederne
- d) strafbare handlinger
- e) sikring af efterlevelse af kendelser eller domme i retssager eller administrative sager

- f) social sikring, offentlige pensionsordninger eller obligatoriske opsparingsordninger eller
- g) beskatning.

3. Under særlige omstændigheder i forbindelse med alvorlige problemer, eller trussel herom, for gennemførelsen af en parts økonomiske politik og valutapolitik eller valutakurspolitik kan den pågældende part træffe midlertidige beskyttelsesforanstaltninger med hensyn til overdragelser. Sådanne foranstaltninger skal være strengt nødvendige, må under ingen omstændigheder overstige en periode på seks måneder¹ og må ikke udgøre et middel til vilkårlig eller uberettiget forskelsbehandling mellem en part og en ikke-part i tilsvarende situationer.

Den part, som træffer beskyttelsesforanstaltningerne, underretter straks den anden part herom og fremlægger hurtigst muligt en tidsplan for ophævelse af foranstaltningerne.

4. Har en part alvorlige betalingsbalanceproblemer og udefra kommende finansielle vanskeligheder eller risikerer at få det, kan den indføre eller opretholde restriktive foranstaltninger med hensyn til overdragelser i forbindelse med investeringer.

¹ Anvendelsen af beskyttelsesforanstaltninger kan forlænges gennem formel genindførelse, hvis de usædvanlige omstændigheder varer ved, og efter at den anden part er blevet underrettet om et eventuelt forslag om formel genindførelse.

5. Parterne bestræber sig på at undgå at anvende restriktive foranstaltninger som omhandlet i stk. 4.
4. Restriktive foranstaltninger, der indføres eller opretholdes i medfør af stk. 4, må ikke give anledning til forskelsbehandling, skal være tidsbegrænsede og må ikke gå ud over, hvad der er nødvendigt for at rette op på betalingsbalanceproblemerne og de udefra kommende finansielle vanskeligheder. De skal være i overensstemmelse med betingelserne i Marrakesh-overenskomsten om oprettelse af Verdenshandelsorganisationen indgået i Marrakesh den 15. april 1994 (i det følgende benævnt "WTO-overenskomsten") og forenelige med de relevante betingelser i overenskomsten om Den Internationale Valutafond.
6. Parter, der opretholder eller som har indført restriktive foranstaltninger i medfør af stk. 4 eller ændringer dertil, underretter omgående den anden part herom.
7. Ved indførelsen eller opretholdelsen af restriktioner i medfør af stk. 4 afholdes der straks konsultationer i udvalget. Ved konsultationerne vurderes det pågældende medlems betalingsbalancesituation samt de restriktioner, der er indført eller opretholdt i henhold til stk. 4, idet der bl.a. tages hensyn til faktorer såsom:
- a) betalingsbalanceproblemerne og de udefra kommende finansielle vanskeligheders art og omfang
 - b) det eksterne økonomiske og handelsmæssige miljø eller
 - c) alternative afhjælpende foranstaltninger, der kan tages i anvendelse.

Ved konsultationerne undersøges de restriktive foranstaltningers forenelighed med stk. 4 og 5. Alle konklusioner af statistisk eller anden art, der forelægges af Den Internationale Valutafond (i det følgende benævnt "IMF") vedrørende udenlandsk valuta, monetære reserver og betalingsbalancen, accepteres, og konklusionerne baseres på IMF's vurdering af den pågældende parts betalingsbalancesituation og eksterne finansielle situation.

ARTIKEL 2.8

Subrogation

Hvis en part eller en myndighed, som handler på den pågældende parts vegne, foretager en betaling til en af sine investorer i henhold til en garanti, en forsikringskontrakt eller en anden aftale om erstatning, som parten har indgået for en investering, skal den anden part anerkende subrogationen eller overførslen af enhver rettighed eller ejendomsret eller overdragelsen af fordringer vedrørende en sådan investering. Parten eller myndigheden har ret til at udnytte den rettighed eller fordring, som er omfattet af subrogationen eller overdragelsen, i samme omfang som investorens oprindelige rettighed eller fordring. Sådanne rettigheder, som er omfattet af subrogation, kan udnyttes af parten eller myndigheden eller af investoren, hvis parten eller myndigheden giver tilladelse hertil.

KAPITEL TRE

TVISTBILÆGGELSE

AFDELING A

BILÆGGELSE AF TVISTER MELLEM INVESTORER OG PARTER

ARTIKEL 3.1

Anvendelsesområde og definitioner

1. Denne afdeling finder anvendelse på en tvist mellem en klager i en af parterne og den anden part vedrørende behandling¹, som påstås at være en overtrædelse af bestemmelserne i kapitel 2 (Investeringsbeskyttelse), og denne overtrædelse angiveligt medfører tab eller skade for klageren eller dennes lokalt etablerede virksomhed.
2. Medmindre andet er fastsat, forstås i denne afdeling ved:
 - a) "tvistens parter": klageren og den indklagede

¹ Parterne er enige om, at udtrykket "behandling" kan omfatte undladelser.

- b) "klageren": en investor fra en part, som søger at forelægge eller har forelagt et krav i henhold til denne afdeling, enten
- i) på egne vegne eller
 - ii) på vegne af en lokalt etableret virksomhed som defineret i litra c), som denne ejer eller kontrollerer¹
- c) "lokalt etableret virksomhed": en juridisk person, der ejes eller kontrolleres² af en investor fra en part, der er etableret på den anden parts territorium
- d) "aftalepart, der ikke er part i en tvist": enten Singapore, hvis Unionen eller en medlemsstat er indklaget, eller Unionen, hvis Singapore er indklaget, og
- e) "indklaget": enten Singapore, eller for så vidt angår EU, enten Unionen eller den medlemsstat, der underrettes i henhold til artikel 3.5 (Meddelelse om hensigt) og

¹ For at undgå enhver tvivl udgør stk. 2, litra b), parternes aftale om at behandle en lokalt etableret virksomhed som en virksomhed hjemmehørende i en anden kontraherende stat med henblik på artikel 25, stk. 2, litra b), i konventionen om bilæggelse af investeringstvister mellem stater og statsborgere fra andre stater af 18. marts 1965.

² En juridisk person er:

- a) ejet af fysiske eller juridiske personer i den anden part, hvis over 50 % af dens aktiekapital har fysiske eller juridiske personer i den anden part som egentlige ejere
- b) kontrolleret af fysiske eller juridiske personer fra den anden part, hvis disse fysiske eller juridiske personer har beføjelse til at udpege et flertal af bestyrelsesmedlemmerne eller på anden måde lovligt styre dens aktiviteter.

- f) "tredjepartsfinansiering": enhver finansiering, der stilles til rådighed af en fysisk eller juridisk person, som ikke er en part i tvisten, men som indgår en aftale med en part i tvisten med henblik på at finansiere en del af eller alle sagsomkostningerne til gengæld for en andel eller andre interesser i udbyttet eller det potentielle udbytte, som den pågældende part i tvisten kan blive berettiget til, eller i form af en donation eller et tilskud.

ARTIKEL 3.2

Mindelig løsning

Enhver tvist bør så vidt muligt løses i mindelighed gennem forhandlinger og, hvor det er muligt, inden indgivelsen af en anmodning om konsultationer i henhold til artikel 3.3 (Konsultationer). En mindelig løsning kan indgås på et hvilket som helst tidspunkt, også efter en tvistbilæggelsesprocedure i henhold til denne afdeling er blevet indledt.

ARTIKEL 3.3

Konsultationer

1. Hvis en tvist ikke kan bilægges i henhold til artikel 9. 12 (Mindelig løsning), kan en klager fra en part, som fremsætter påstand om en overtrædelse af bestemmelserne i kapitel 2 (Investeringsbeskyttelse), anmode om konsultationer med den anden part.

2. Anmodningen om konsultationer skal indeholde følgende:
 - a) klagerens navn og adresse og, såfremt en sådan anmodning indgives på vegne af en lokalt etableret virksomhed, denne virksomheds navn, adresse og vedtægtsmæssige hjemsted
 - b) de bestemmelser i kapitel to (Investeringsbeskyttelse), som hævdes at være overtrådt
 - c) den retlige og faktiske baggrund for tvisten, herunder den behandling, der påstås at være i strid med bestemmelserne i kapitel to (Investeringsbeskyttelse), og
 - d) klagerens anmodning og det anslåede tab eller den anslåede skade, der angiveligt er forvoldt klageren eller dennes lokalt etablerede virksomhed på grund af den pågældende overtrædelse.
3. Anmodningen om konsultationer indgives:
 - a) senest 30 måneder efter det tidspunkt, hvor klageren eller i givet fald den lokalt etablerede virksomhed første gang fik eller burde have fået kendskab til den behandling, der påstås at være i strid med bestemmelserne i kapitel to (Investeringsbeskyttelse), eller

- b) hvis der rejses krav lokalt, når den periode, der er nævnt i litra a) er udløbet, inden for et år fra den dato, hvor klageren eller i givet fald den lokalt etablerede virksomhed ophører med at rejse krav lokalt, og under alle omstændigheder senest 10 måneder efter det tidspunkt, hvor klageren eller i givet fald den lokalt etablerede virksomhed første gang fik eller burde have fået kendskab til den behandling, der påstås at være i strid med bestemmelserne i kapitel to (Investeringsbeskyttelse),
4. Såfremt en klager ikke har indbragt et krav i henhold til artikel 3.6 (Indbringelse af krav for en domstol) senest 18 måneder efter indgivelse af anmodningen om konsultationer, skal klageren anses for at have tilbagetrukket sin anmodning om konsultationer og en eventuel meddelelse om sin hensigt og for at have givet afkald på sin ret til at fremsætte et sådant krav. Denne periode kan forlænges efter aftale mellem de parter, der er involveret i konsultationerne.
5. De i stk. 3 og 4 omhandlede frister må ikke medføre, at et krav ikke kan antages til behandling, hvis klageren kan godtgøre, at der enten ikke er anmodet om konsultationer eller indbragt et krav, fordi klageren har været forhindret i at handle som følge af foranstaltninger, som den anden part har truffet forsætligt, forudsat at klageren handler, så snart det med rimelighed er muligt.
6. Såfremt anmodningen om konsultationer vedrører en påstået tilsidesættelse af denne aftale fra Unionens eller en af EU-medlemsstaternes side, sendes den til Unionen.
7. Parterne i tvisten kan i givet fald gennemføre konsultationer via videokonference eller andre midler, f.eks. når investor er en lille eller mellemstor virksomhed.

ARTIKEL 3.4

Mægling og alternativ bilæggelse af tvister

1. Parterne kan til enhver tid, også før indgivelsen af en meddelelse om deres hensigt, blive enige om at anvende mægling.
2. Mægling er frivillig og berører ikke retsstillingen for nogen af tvistens parter.
3. Mægling kan være undergivet reglerne i bilag 6 (Mæglingsordning for tvister mellem investorer og parter) eller andre regler, som tvistens parter måtte blive enige om. Alle frister, der er nævnt i bilag 6 (Mæglingsordning for tvister mellem investorer og parter), kan ændres efter aftale mellem tvistens parter.
4. Mægleren udpeges efter aftale mellem tvistens parter eller i overensstemmelse med artikel 3 (Valg af mægler) i bilag 6 (Mæglingsordning for tvister mellem investorer og parter). Mæglere skal opfylde kravene i bilag 7 (Adfærdskodeks for medlemmer af retten og appelretten samt mæglere).
5. Tvistens parter bestræber sig på at nå frem til en gensidigt acceptabel løsning senest 60 dage efter udpegelsen af mægleren.

6. Når parterne bliver enige om at anvende mægling, finder artikel 3.3 (Konsultationer), stk. 3 og 4, ikke anvendelse fra det tidspunkt, hvor det blev aftalt at anvende mægling, og indtil tredivende dage efter den dato, hvor en af tvistens parter beslutter at afslutte mæglingen ved at sende et brev til mægleren og tvistens anden part.

7. Intet i denne artikel er til hinder for, at tvistens parter anvender andre former for alternativ bilæggelse af tvister.

ARTIKEL 3.5

Meddelelse om hensigt

1. Hvis tvisten ikke kan bilægges inden tre måneder efter indgivelsen af anmodningen om konsultationer, kan klageren fremsende en meddelelse om hensigt, hvor det er anført, at klageren har til hensigt at indbringe kravet til tvistbilæggelse, og som indeholder følgende oplysninger:

- a) klagerens navn og adresse og, såfremt en sådan anmodning indgives på vegne af en lokalt etableret virksomhed, denne virksomheds navn, adresse og vedtægtsmæssige hjemsted
- b) de bestemmelser i kapitel to (Investeringsbeskyttelse), som hævdes at være overtrådt
- c) den retlige og faktiske baggrund for tvisten, herunder den behandling, der påstås at være i strid med bestemmelserne i kapitel to (Investeringsbeskyttelse), og

- d) klagerens anmodning og det anslåede tab eller den anslåede skade, der angiveligt er forvoldt klageren eller dennes lokalt etablerede virksomhed på grund af den pågældende overtrædelse.

Meddelelsen om hensigt sendes til Unionen eller til Singapore, alt efter hvad der er relevant.

2. Når en meddelelse om hensigt er sendt til Unionen, udpeger Unionen den indklagede senest to måneder fra datoen for modtagelsen af meddelelsen. Unionen underretter straks klageren om udpegelsen, på grundlag af hvilken klageren kan fremsende et krav i henhold til artikel 3.6 (Indbringelse af krav for retten).

3. Hvis den indklagede ikke er blevet udpeget, jf. stk. 2, gælder følgende:

- a) såfremt der i meddelelsen om hensigt udelukkende peges på behandling fra en EU-medlemsstats side, skal den pågældende medlemsstat optræde som indklaget
- b) såfremt der i meddelelsen om hensigt peges på behandling fra en EU-institutions, et EU-organs eller et EU-agenturs side, skal Unionen optræde som indklaget.

4. Hvis enten Unionen eller en medlemsstat optræder som indklaget, kan hverken Unionen eller den pågældende medlemsstat afvise kravet eller på anden måde gøre gældende, at et krav eller en kendelse er ubegrundet eller ugyldig(t), med den begrundelse, at den korrekte indklagede bør eller burde have været Unionen snarere end medlemsstaten eller omvendt.

5. Det skal præciseres, at intet i denne aftale eller de gældende tvistbilæggelsesregler er til hinder for udveksling af alle oplysninger vedrørende en tvist mellem Unionen og den pågældende medlemsstat.

ARTIKEL 3.6

Indbringelse af krav for retten

1. Tidligst tre måneder efter datoen for indgivelse af meddelelsen om hensigt i henhold til artikel 3.5 (Meddelelse om hensigt), kan klageren forelægge kravet for retten i henhold til en af følgende tvistbilæggelsesregler¹:

- a) konventionen om bilæggelse af investeringstvister mellem stater og statsborgere fra andre stater af 18. marts 1965 (i det følgende benævnt "ICSID-konventionen"), forudsat at både den indklagede og klagerens land er parter i ICSID-konventionen

¹ Det præciseres:

- a) de relevante tvistbilæggelsesordningers regler finder anvendelse med forbehold af de specifikke regler i denne afdeling som suppleret med afgørelser vedtaget i henhold til artikel 4.1 (Udvalg), stk. 4, litra g), og
- b) krav, som en repræsentant indgiver på vegne af en gruppe bestående af et ubestemt antal uidentificerede klagere med henblik på at behandle sagen ved at repræsentere sådanne klageres interesser og træffe alle beslutninger vedrørende behandlingen af kravet på deres vegne, afvises.

- b) ICSID-konventionen i overensstemmelse med reglerne for den supplerende ordning for administration af procedurer i Det Internationale Center til Bilæggelse af Investeringstvister, (i det følgende benævnt "reglerne for ICSID's supplerende ordning"), forudsat at enten den indklagede eller klagerens land er part i ICSID-konventionen¹
- c) de voldgiftsregler, der anvendes af De Forenede Nationers Kommission for International Handelsret (UNCITRAL), eller
- d) andre regler, hvis parterne i tvisten er enige herom.

2. Stk. 1 gælder som indklagedes godkendelse af indbringelse af et krav i henhold til denne afdeling. Godkendelsen i henhold til stk. 1 og indbringelsen af et krav i henhold til denne afdeling anses for at opfylde kravene i:

- a) Kapitel II i ICSID-konventionen og reglerne i ICSID's supplerende ordning vedrørende skriftlig samtykke fra parterne i tvisten og
- b) artikel II i De Forenede Nationers konvention om anerkendelse og fuldbyrdelse af udenlandske voldgiftskendelser udfærdiget den 10. juni 1958 i New York (i det følgende benævnt "New York-konventionen") vedrørende en "skriftlig aftale".

¹ Med henblik på litra a) og b) anses udtrykket "land" for at omfatte Unionen, hvis Unionen tiltræder ICSID-konventionen.

ARTIKEL 3.7

Betingelser for indbringelse af krav

1. Der kan kun indbringes et krav i henhold til denne afdeling, hvis:
 - a) indbringelsen af kravet ledsages af klagerens skriftlige samtykke til tvistbilæggelse i overensstemmelse med de i denne afdeling fastsatte procedurer og klagerens udpegelse af et af de i artikel 3.6 (Indbringelse af krav for retten), stk. 1, omhandlede fora for regler som regler for bilæggelse af tvister
 - b) der er forløbet mindst seks måneder efter indgivelsen af en anmodning om konsultationer i henhold til artikel 3.3 (Konsultationer), og der er forløbet mindst tre måneder efter indgivelsen af meddelelsen om hensigt i henhold til artikel 3.5 (Meddelelse om hensigt)
 - c) klagerens anmodning om konsultationer og meddelelse om hensigt opfyldte kravene i henholdsvis artikel 3.3 (Konsultationer), stk. 2, og artikel 3.5 (Meddelelse om hensigt), stk. 1,
 - d) den retlige og faktiske baggrund for tvisten har været genstand for forudgående konsultationer i henhold til artikel 3.3 (Konsultationer)
 - e) alle påstandene i forbindelse med indbringelsen af kravet i henhold til artikel 3.6 (Indbringelse af krav for retten) er baseret på en behandling, der er udpeget i meddelelsen om hensigt i henhold til artikel 3.5 (Meddelelse om hensigt)

f) klageren:

- i) tilbagetrækker alle verserende klager, der er forelagt retten, eller enhver anden national eller international domstol eller ret, vedrørende samme behandling, som påstås at være i strid med bestemmelserne i kapitel to (Investeringsbeskyttelse)
- ii) erklærer, at han ikke vil forelægge en sådan klage på et senere tidspunkt og
- iii) erklærer, at han ikke vil fuldbyrde en kendelse, der er afsagt i henhold til denne afdeling, inden en sådan kendelse er blevet endelig, og ikke vil søge at gøre indsigelse, revidere, tilsidesætte, annullere, ændre eller iværksætte en anden tilsvarende procedure ved en international eller national ret med hensyn til en kendelse i henhold til denne afdeling.

2. Ved anvendelsen af stk. 1, litra f), forstås ved "klager" investoren og, hvor det er relevant, den lokalt etablerede virksomhed. Ved anvendelsen af stk. 1, litra f), nr. i), omfatter begrebet alle personer, der direkte eller indirekte har en ejerandel i, eller som er kontrolleret af investoren, eller, hvor det er relevant, som har en ejerandel i eller er kontrolleret af den lokalt etablerede virksomhed.

3. På begæring af den indklagede erklærer retten sig inkompetent, hvis klageren ikke overholder de krav eller afgiver de erklæringer, der er omhandlet i stk. 1 og 2.

4. Stk. 1, litra f), forhindrer ikke klager i at søge midlertidige beskyttelsesforanstaltninger ved den indklagedes domstole eller forvaltningsdomstole før indledning af eller under procedurerne ved et af de tvistbilæggesfora, som er omhandlet i artikel 3.6 (Indbringelse af krav for retten). I denne artikel forstås ved midlertidige beskyttelsesforanstaltninger udelukkende foranstaltninger, som har til formål at bevare klagerens rettigheder og interesser, og de må ikke omfatte betaling af erstatning eller afgørelse af realiteten i tvisten.

5. Det skal præciseres, at retten skal erklære sig inkompetent, når tvisten var opstået eller med stor sandsynlighed ville opstå på det tidspunkt, hvor klageren erhvervede ejendomsret til eller kontrol over den investering, som er genstand for tvisten, og retten på grundlag af de faktiske omstændigheder fastslår, at klageren har erhvervet ejendomsretten til eller kontrollen over investeringen med det primære formål at indbringe kravet i henhold til denne afdeling. Dette berører ikke andre kompetencerelaterede indsigelser, som kunne tages til følge af retten.

ARTIKEL 3.8

Tredjepartsfinansiering

1. Enhver part i en tvist, der drager fordel af tredjepartsfinansiering, underretter den anden part i tvisten og retten om tredjepartens navn og adresse.

2. En sådan underretning skal ske på tidspunktet for indgivelse af kravet, eller uden forsinkelse, så snart tredjepartsfinansieringen er aftalt, doneret eller ydet, alt efter hvad der er relevant.

ARTIKEL 3.9

Ret i første instans

1. Der oprettes hermed en ret i første instans ("retten"), der skal behandle klager, der indgives i henhold til artikel 3.6 (Indbringelse af krav for retten).
2. Udvalget skal ved denne aftales ikrafttræden udnævne seks medlemmer til retten. I forbindelse med denne udnævnelse gælder følgende:
 - a) EU udpeger to medlemmer,
 - b) Singapore udpeger to medlemmer, og
 - c) EU og Singapore udpeger i fællesskab to medlemmer, som ikke må være statsborgere i en EU-medlemsstat eller Singapore.
3. Udvalget kan beslutte at forhøje eller nedsætte antallet af medlemmer ved multipla af tre. Yderligere udnævnelser skal ske på samme grundlag som anført i stk. 2.
4. Medlemmerne skal have de kvalifikationer, der er påkrævet i deres respektive lande til at varetage retslige funktioner eller være jurister med anerkendt faglig kompetence. De skal have særlig viden om eller erfaring med folkeretten. Det er ønskeligt, at de især har ekspertise inden for international investeringslovgivning, international handelsret eller bilæggelse af tvister i forbindelse med internationale investeringer eller internationale handelsaftaler.

5. Medlemmerne udnævnes for en embedsperiode på otte år. Imidlertid skal tre af de seks medlemmer, der udnævnes umiddelbart efter denne aftales ikrafttræden, hvilket afgøres ved lodtrækning, have deres indledende embedsperiode forlænget til 12 år. Et medlems embedsperiode kan forlænges ved en beslutning, der træffes af udvalget ved fristens udløb. Ledige embeder besættes, efterhånden som de opstår. En person, der udnævnes til at erstatte en person, hvis embede ikke er udløbet, besætter dette embede i resten af forgængerens embedsperiode. En person, der gør tjeneste i en afdeling af retten, fortsætter, når hans eller hendes embedsperiode udløber, med tilladelse fra rettens formand, med at gøre tjeneste i den pågældende afdeling indtil sagens afslutning i denne afdeling og skal udelukkende til dette formål anses for fortsat at være et medlem af retten.
6. Der skal være en formand og næstformand for retten, der skal have ansvaret for de organisatoriske spørgsmål. De udnævnes for en periode på fire år ved lodtrækning blandt de medlemmer, der er udpeget i henhold til stk. 2, litra c). De skal tjene på rotationsbasis efter lodtrækning foretaget af formanden for udvalget. Næstformanden skal træde i formandens sted, hvis formanden er forhindret i at deltage.
7. Retten skal behandle sager i afdelinger bestående af tre medlemmer, som er blevet udnævnt i henhold til henholdsvis stk. 2, litra a), stk. 2, litra b), og stk. 2, litra c). Afdelingens formandskab varetages af det medlem, som er udnævnt i henhold til stk. 2, litra c).
8. Rettens formand skal senest 90 dage efter indgivelse af en klage i henhold til artikel 3.6 (Indbringelse af krav for retten) udnævne de medlemmer af retten, der skal danne den afdeling af retten, som behandler sagen, på rotationsbasis, således at det sikres, at afdelingernes sammensætning er tilfældig og uforudsigelig, og skal samtidig give lige muligheder til at tjene for alle rettens medlemmer.

9. Uanset stk. 7 kan parterne i tvisten aftale, at en sag skal høres af et enkelt medlem. Dette medlem vælges af rettens formand blandt de medlemmer, der er udnævnt i henhold til stk. 2, litra c). Indklagede overvejer en sådan anmodning fra klageren velvilligt, navnlig når klageren er en lille eller en mellemstor virksomhed, eller den godtgørelse eller skadeserstatning, der kræves, er forholdsvis beskeden. En sådan anmodning skal fremsættes samtidig med indgivelsen af kravet i henhold til artikel 3.6 (Indbringelse af krav for retten).
10. Retten fastsætter sine egne arbejdsprocedurer.
11. Rettens medlemmer skal sikre, at de er tilgængelige og i stand til at udføre de funktioner, som er fastsat i nærværende afdeling.
12. For at sikre deres tilgængelighed betales medlemmerne et månedligt forskudshonorar, som fastsættes ved afgørelse truffet af udvalget. Rettens præsident og i givet fald næstformand modtager et honorar svarende til det honorar, der er fastsat i henhold til artikel 3.10 (Appelret), stk. 11, for hver arbejdsdag, de udfører funktioner som formand for retten i henhold til denne afdeling.
13. Forskudshonoraret og de daglige honorarer for formanden eller næstformanden for retten, når de udfører funktioner som formand for retten i henhold til denne afdeling, indbetales ligeligt af de to parter på en konto, der forvaltes af ICSID's sekretariat. I tilfælde af at den ene part ikke indbetaler forskudshonoraret eller de daglige honorarer, kan den anden part vælge at betale. En sådan restance vil forblive skyldig til betaling med passende renter.

14. Medmindre udvalget vedtager en beslutning i medfør af stk. 15, skal de andre honorarer og udgifter for medlemmerne i en afdeling af retten være i overensstemmelse med dem, der er fastsat i henhold til regel 14, stk. 1, i de administrations- og finansregler fra ICSID-konventionen (Administrative and Financial Regulations), der er i kraft på datoen for indgivelse af kravet, og som er tildelt af retten blandt parterne i tvisten i overensstemmelse med artikel 3.21 (Omkostninger).

15. Ved en afgørelse truffet af udvalget kan forskudshonoraret og andre honorarer og udgifter permanent omdannes til en fast løn. I sådanne tilfælde skal medlemmerne arbejde på fuld tid, og udvalget fastsætter deres aflønning og dertil knyttede organisatoriske vilkår. I så fald må medlemmerne ikke udøve nogen — lønnet eller ulønnet — erhvervsmæssig virksomhed, medmindre der undtagelsesvis gives tilladelse af rettens formand.

16. ICSID's sekretariat skal varetage sekretariatsopgaverne for retten og yder den passende bistand. Retten tildeler udgifterne til en sådan støtte blandt parterne i tvisten i overensstemmelse med artikel 3.21 (Omkostninger).

ARTIKEL 3.10

Appelret

1. Der oprettes en permanent appelret, som skal behandle klager vedrørende foreløbige kendelser afsagt af retten.

2. Udvalget skal ved denne aftales ikrafttræden udnævne seks medlemmer til appelretten. I forbindelse med denne udnævnelse gælder følgende:

- a) EU udpeger to medlemmer,
- b) Singapore udpeger to medlemmer, og
- c) EU og Singapore udpeger i fællesskab to medlemmer, som ikke må være statsborgere i en EU-medlemsstat eller Singapore.

3. Udvalget kan beslutte at forhøje eller nedsætte antallet af appelrettens medlemmer ved multipla af tre. Yderligere udnævnelser skal ske på samme grundlag som anført i stk. 2.

4. Appelrettens medlemmer skal have de kvalifikationer, der er påkrævet i deres respektive lande til at varetage de højeste retslige funktioner eller være jurister med anerkendt faglig kompetence. De skal have særlig viden om eller ekspertise inden for folkeretten. Det er ønskeligt, at de især har ekspertise inden for international investeringslovgivning, international handelsret eller bilæggelse af tvister i forbindelse med internationale investeringer eller internationale handelsaftaler.

5. Appelrettens medlemmer udnævnes for en embedsperiode på otte år. Imidlertid skal tre af de seks medlemmer, der udnævnes umiddelbart efter denne aftales ikrafttræden, hvilket afgøres ved lodtrækning, have deres indledende embedsperiode forlænget til 12 år. Et medlems embedsperiode kan forlænges ved en beslutning, der træffes af udvalget ved fristens udløb. Ledige embeder besættes, efterhånden som de opstår. En person, der udnævnes til at erstatte en person, hvis embede ikke er udløbet, besætter dette embede i resten af forgængerens embedsperiode. En person, der gør tjeneste i en afdeling af appelretten, fortsætter, når hans eller hendes embedsperiode udløber, med tilladelse fra appelrettens præsident, med at gøre tjeneste i den pågældende afdeling indtil sagens afslutning i denne deling og skal udelukkende til dette formål anses for fortsat at være et medlem af appelretten.
6. Der skal være en formand og næstformand for appelretten, der skal have ansvaret for de organisatoriske spørgsmål. De udnævnes for en periode på fire år ved lodtrækning blandt de af appelrettens medlemmer, der er udpeget i henhold til stk. 2, litra c). De skal tjene på rotationsbasis efter lodtrækning foretaget af formanden for udvalget. Næstformanden skal træde i formandens sted, hvis formanden er forhindret i at deltage.
7. Appelretten skal behandle sager i afdelinger bestående af tre medlemmer, som er blevet udnævnt i henhold til henholdsvis stk. 2, litra a), stk. 2, litra b), og stk. 2, litra c). Afdelingens formandskab varetages af det medlem, som er udnævnt i henhold til stk. 2, litra c).
8. Appelrettens formand skal udnævne de medlemmer af retten, der skal danne den afdeling af appelretten, som behandler sagen, på rotationsbasis, således at det sikres, at afdelingernes sammensætning er tilfældig og uforudsigelig, og skal samtidig give lige muligheder til at tjene for alle rettens medlemmer.
9. Appelretten fastsætter sine egne arbejdsprocedurer.

10. Appelrettens medlemmer skal sikre, at de er tilgængelige og i stand til at udføre de funktioner, som er fastsat i nærværende afdeling.

11. For at sikre deres tilgængelighed betales medlemmerne et månedligt forskudshonorar, og de modtager et honorar for hver arbejdsdag som medlem, som fastsættes ved afgørelse truffet af udvalget. Appelrettens formand og i givet fald næstformand modtager et honorar for hver arbejdsdag, de udfører funktioner som formand for appelretten i henhold til denne afdeling.

12. Forskudshonoraret og de daglige honorarer for formanden eller næstformanden for appelretten, når de udfører funktioner som formand for appelretten i henhold til denne afdeling, indbetales ligeligt af de to parter på en konto, der forvaltes af ICSID's sekretariat. I tilfælde af at den ene part ikke indbetaler forskudshonoraret eller de daglige honorarer, kan den anden part vælge at betale. En sådan restance vil forblive skyldig til betaling med passende renter.

13. Ved en afgørelse truffet af udvalget kan forskudshonoraret og de daglige honorarer og udgifter permanent omdannes til en fast løn. I sådanne tilfælde skal appelrettens medlemmer arbejde på fuld tid, og udvalget fastsætter deres aflønning og dertil knyttede organisatoriske vilkår. I så fald må appelrettens medlemmer ikke udøve nogen — lønnet eller ulønnet — erhvervsmæssig virksomhed, medmindre der undtagelsesvis gives tilladelse af appelrettens formand.

14. ICSID's sekretariat skal varetage sekretariatsopgaverne for appelretten og yder den passende bistand. Retten tildeler udgifterne til en sådan støtte blandt parterne i tvisten i overensstemmelse med artikel 3.21 (Omkostninger).

ARTIKEL 3.11

Etik

1. Rettens og appelrettens medlemmer udvælges blandt personer, hvis uafhængighed er uomtvistelig. De må ikke være tilknyttet nogen statslig myndighed¹, og navnlig må de ikke modtage instruktioner fra nogen statslig myndighed eller organisation i spørgsmål vedrørende tvisten. De må ikke deltage i behandlingen af tvister, der ville kunne skabe en direkte eller indirekte interessekonflikt. De skal i den forbindelse opfylde kravene i bilag 7 (Adfærdskodeks for medlemmer af retten, appelretten og mæglere). Desuden skal de efter deres udnævnelse afholde sig fra at handle som rådgivere, ekspert udpeget af en part eller vidne udpeget af en ekspert i eventuelle verserende eller nye tvister om investeringsbeskyttelse, som falder ind under denne eller enhver anden aftale eller national lovgivning.

2. Hvis en part i tvisten finder, at et medlem har interessekonflikter, sender denne en indsigelsesmeddelelse om det pågældende medlems udnævnelse til rettens formand eller til appelrettens formand, alt efter hvad der er relevant. Indsigelsesmeddelelsen skal fremsendes senest 15 dage efter den dato, hvor sammensætningen af rettens eller appelrettens afdeling blev meddelt parten i tvisten, eller senest 15 dage efter den dato, hvor parten fik kendskab til de relevante faktiske omstændigheder, hvis de ikke med rimelighed kunne have været kendt på tidspunktet for sammensætningen af afdelingen. Indsigelsesmeddelelsen skal indeholde begrundelsen for indsigelsen.

¹ Det præciseres, at den omstændighed, at en person modtager en indtægt fra en statslig myndighed eller tidligere var ansat af en statslig myndighed eller har familiemæssig tilknytning til en person, der oppebærer indtægter fra en statslig myndighed, ikke i sig selv betyder, at denne person ikke kan komme i betragtning.

3. Hvis det medlem, der gøres indsigelse mod, inden for 15 dage regnet fra datoen for meddelelsen om indsigelsen har valgt ikke at træde tilbage fra den pågældende afdeling, træffer henholdsvis rettens formand eller appelrettens formand efter at have hørt tvistens parter og efter at have givet medlemmet mulighed for at fremsætte eventuelle bemærkninger en afgørelse inden 45 dage efter modtagelsen af indsigelsesmeddelelsen og underretter straks tvistens parter og de andre medlemmer af afdelingen.
4. Indsigelser imod udnævnelse af rettens formand til en afdeling afgøres af appelrettens formand og vice versa.
5. Efter en begrundet henstilling fra appelrettens formand kan parterne ved en afgørelse truffet af udvalget beslutte at fjerne et medlem fra retten eller appelretten, hvis hans eller hendes adfærd er i strid med de forpligtelser, der er fastlagt i stk. 1, og uforenelig med hans fortsatte medlemskab af retten eller appelretten. Hvis den pågældende adfærd påstås at være appelrettens formands adfærd fremsender formanden for retten i første instans den begrundede henstilling. Artikel 3.9 (Ret i første instans), stk. 5, og artikel 3.10 (Appelret), stk. 4, gælder tilsvarende for at besætte ledige stillinger, der kan opstå i henhold til dette stykke.

ARTIKEL 3.12

Multilateral tvistbilæggelsesordning

Parterne søger i fællesskab og sammen med andre berørte handelspartnere at oprette en multilateral investeringsret og en appelordning for bilæggelse af internationale investeringstvister. Udvalget skal ved oprettelsen af en sådan multilateral ordning overveje at vedtage en beslutning om, at investeringstvister under denne afdeling vil blive afgjort i henhold til den multilaterale ordning, og fastlægge passende overgangsordninger.

ARTIKEL 3.13

Lovvalg og fortolkningsregler

1. Retten træffer afgørelse om, hvorvidt den behandling, der er genstand for kravet, er i strid med en forpligtelse i henhold til afdeling to (Investeringsbeskyttelse).

2. Retten anvender med forbehold af stk. 3 denne aftale og fortolker den i overensstemmelse med Wienerkonventionen om traktatretten og andre folkeretlige regler og principper, der finder anvendelse mellem parterne¹.

3. Hvis der opstår alvorlig bekymring med hensyn til fortolkningsspørgsmål, der kan indvirke på spørgsmål vedrørende dette kapitel, kan udvalget i henhold til artikel 4.1 (Udvalg), stk. 4, litra f), vedtage fortolkninger af denne aftales bestemmelser. En fortolkning, som vedtages af udvalget, er bindende for retten og appelretten, og enhver kendelse skal være i overensstemmelse hermed. Udvalget kan træffe afgørelse om, at en fortolkning skal have bindende virkning fra en specifik dato.

ARTIKEL 3.14

Krav, der helt åbenbart er uden retlig substans

1. Indklagede kan senest tredive dage efter sammensætning af en afdeling af en ret i henhold til artikel 3.9 (Ret i første instans) og under alle omstændigheder inden det første møde i afdelingen i retten indgive en indsigelse om, at et krav helt åbenbart er uden retlig substans.

¹ Det præciseres, at parternes nationale lovgivning ikke må være en del af den gældende lovgivning. Når retten er forpligtet til at fastslå betydningen af en bestemmelse i national ret i en af parterne som en faktisk omstændighed, skal den følge den fremherskende fortolkning af denne bestemmelse ved partens domstole eller andre myndigheder, og enhver betydning, som retten giver den pågældende nationale lovgivning, er ikke bindende for domstole eller myndigheder i parterne. Retten har ikke kompetence til at efterprøve lovligheden af en foranstaltning, der hævdes at udgøre en overtrædelse af denne aftale, i henhold til den nationale lovgivning i parten i tvisten.

2. Den indklagede skal så præcist som muligt redegøre for grundlaget for indsigelsen.
3. Retten kommer efter at have givet tvistens parter lejlighed til at fremsætte deres bemærkninger til indsigelsen på det første møde i afdelingen i retten eller snarest derefter med en afgørelse eller en foreløbig kendelse herom.
4. Denne procedure og rettens eventuelle afgørelse berører ikke den indklagedes ret til i henhold til artikel 3.15 (Krav, som er retligt ubegrundede) eller i løbet af proceduren at gøre indsigelse mod et kravs retlige substans eller rettens kompetence til at behandle andre indsigelser som et præjudicielt spørgsmål.

ARTIKEL 3.15

Krav, som er retligt ubegrundede

1. Uden at det berører rettens kompetence til at behandle andre indsigelser som et præjudicielt spørgsmål eller en indklages ret til at gøre sådanne indsigelser på et hvilket som helst passende tidspunkt, skal retten, som et præjudicielt spørgsmål, behandle og træffe afgørelse om den indklagedes indsigelse om, at et krav eller en del heraf, der indbringes i henhold til denne afdeling, retligt set ikke er et krav, der kan danne grundlag for en kendelse til fordel for klageren i henhold til artikel 3.6 (Indbringelse af krav for retten), selv om de kendsgerninger, der gøres gældende, måtte antages at være korrekte. Retten kan også tage andre relevante kendsgerninger, som ikke er omtvistet, i betragtning.

2. En indsigelse i henhold til stk. 1 forelægges retten hurtigst muligt efter oprettelse af rettens afdeling og under ingen omstændigheder senere end den dato, som retten fastsætter for den indklagedes forelæggelse af sin replik eller sit svarskrift, eller, i tilfælde af en ændring af kravet, den dato, retten fastsætter for den indklagedes afgivelse af svar på ændringen. Der kan ikke gøres indsigelse i henhold til stk. 1, så længe procedurerne i henhold til artikel 3.14 (Krav, der helt åbenbart er uden retlig substans) verserer, medmindre retten giver tilladelse til at indgive en indsigelse i henhold til nævnte artikel under behørig hensyntagen til sagens omstændigheder.

3. Efter modtagelse af en indsigelse i henhold til stk. 1, og medmindre den anser indsigelsen for åbenbart grundløs, suspenderer retten enhver behandling af den retlige substans, fastsætter en tidsplan for behandling af indsigelsen i overensstemmelse med tidsplaner, som den måtte have fastlagt for behandling af andre præjudicielle spørgsmål, og træffer afgørelse eller afsiger foreløbig kendelse om indsigelsen med angivelse af begrundelsen.

ARTIKEL 3.16

Gennemsigtighed i procedurerne

Bilag 8 (Regler om offentlig adgang til dokumenter, høringer og tredjeparters mulighed for at komme med indlæg) finder anvendelse på tvister i henhold til denne afdeling.

ARTIKEL 3.17

Den aftalepart, der ikke er part i en tvist

1. Retten accepterer eller anmoder efter samråd med tvistens parter om mundtlige eller skriftlige indlæg fra den aftalepart, der ikke er part i en tvist, vedrørende traktatens fortolkning.
2. Retten kan ikke udlede noget af den kendsgerning, at der ikke kommer indlæg eller svares på en opfordring, jf. stk. 1.
3. Retten sikrer, at sådanne indlæg ikke forstyrrer eller i urimeligt omfang belaster sagen eller er til urimelig skade for nogen af tvistens parter.
4. Retten sikrer også, at tvistens parter får rimelig mulighed for at fremlægge deres bemærkninger til indlæg fra den aftalepart, der ikke er part i tvisten.

ARTIKEL 3.18

Kendelse

1. Beslutter retten, at den omtvistede behandling er i strid med en forpligtelse i henhold til kapitel to (Investeringsbeskyttelse), kan retten, hver for sig eller kombineret, kun afsige kendelse om¹:

¹ Det skal præciseres, at en kendelse afsiges på grundlag af en anmodning fra klageren og under hensyntagen til eventuelle bemærkninger fra tvistens parter.

- a) økonomisk erstatning og eventuelle renter og
 - b) tilbagelevering af ejendom, forudsat at den indklagede kan betale en økonomisk erstatning og eventuelt renter, som fastsættes af retten i overensstemmelse med kapitel 2 (Investeringsbeskyttelse), i stedet for tilbagelevering.
2. Den økonomiske erstatning må ikke være større end det tab, som klageren eller i givet fald dennes lokalt etablerede virksomhed har lidt som følge af overtrædelsen af de pågældende bestemmelser i kapitel to (Investeringsbeskyttelse), nedsat med en eventuel erstatning eller kompensation, som den pågældende part allerede har ydet. Retten kan ikke afsige kendelse om erstatning med karakter af straf.
3. Hvis kravet er indbragt på vegne af en lokalt etableret virksomhed, rettes kendelsen til den lokalt etablerede virksomhed.
4. Som hovedregel afsiger retten en foreløbig kendelse inden for 18 måneder efter datoen for kravets indgivelse. Hvis retten finder, at den ikke kan afsige sin foreløbige kendelse inden for 18 måneder, underretter den skriftligt tvistens parter om grundene til forsinkelsen sammen med et skøn over, inden for hvilken periode den vil afsige sin foreløbige kendelse. En foreløbig kendelse bliver endelig, når der er gået 90 dage, efter at den er blevet afsagt, og ingen af tvistens parter har appelleret den til appelretten.

ARTIKEL 3.19

Klageprocedure

1. Begge tvistens parter kan indbringe en foreløbig kendelse for appelretten senest 90 dage efter afsigelsen. En klage kan begrundes i følgende forhold:
 - a) retten har begået en retlig fejl i fortolkningen eller anvendelsen af den gældende lovgivning,
 - b) retten har begået en åbenbar fejl ved bedømmelsen af de faktiske omstændigheder, herunder fortolkningen af relevant national lovgivning, eller
 - c) begrundelserne i ICSID-konventionens artikel 52, for så vidt som de ikke er omfattet af litra a) og b).
2. Hvis appelretten afviser klagen, bliver den foreløbige kendelse endelig. Appelretten kan også afvise klagen efter en accelereret procedure, når det står klart, at klagen er åbenbart ugrundet, og den foreløbige kendelse bliver i så fald endelig.
3. Hvis klagen er velbegrundet, ændrer eller omstøder appelretten de retlige resultater og konklusionerne i den foreløbige tildeling, helt eller delvis. Appelretten henviser sagen til retten til fornyet behandling og redegør nøjagtigt for, hvordan den har ændret eller omstødt rettens relevante resultater og konklusioner. Retten er bundet af appelrettens resultater og konklusioner og reviderer efter at have hørt tvistens parter, hvis det er relevant, sin foreløbige kendelse i overensstemmelse hermed. Retten søger at afsige sin reviderede kendelse inden for 90 dage, efter sagen blev henvist til fornyet behandling.

4. Som generel regel må klagesagsbehandlingen ikke overstige 180 dage fra den dato, hvor en af tvistens parter formelt giver underretning om sin beslutning om at appellere, til den dato, hvor appelretten træffer afgørelse. Hvis appelretten finder, at den ikke kan træffe afgørelse inden for 180 dage, underretter den skriftligt tvistens parter om grundene til forsinkelsen sammen med et skøn over, inden for hvilken periode den vil træffe afgørelse. Sagsbehandlingen bør under ingen omstændigheder overstige 270 dage.

5. En part i tvisten, som indgiver en klage, skal stille sikkerhed for appelsagens omkostninger. Parten i tvisten skal også stille enhver anden sikkerhed, som appelretten kræver.

6. Bestemmelserne i artikel 3.8 (Tredjepartsfinansiering), bilag 8 (Regler om offentlig adgang til dokumenter, høringer og tredjeparters mulighed for at komme med indlæg), artikel 3.17 (Aftalepart, der ikke er part i tvisten) og artikel 3.21 (Omkostninger) finder tilsvarende anvendelse på klagesagen.

ARTIKEL 3.20

Godtgørelse eller anden kompensation

Den indklagede kan ikke som forsvar, med henvisning til modkrav, modregningsrettigheder eller en anden grund hævde, at klageren har modtaget eller vil modtage godtgørelse eller anden kompensation i henhold til en forsikrings- eller garantikontrakt for hele eller en del af den krævede erstatning i en sag, der er anlagt i henhold til denne afdeling, og retten skal heller ikke acceptere en sådan påstand.

ARTIKEL 3.21

Omkostninger

1. Retten skal bestemme, at omkostningerne i forbindelse med de retslige procedurer skal afholdes af den part i tvisten, der ikke får medhold. Under ganske særlige omstændigheder kan retten fordele omkostningerne mellem parterne i tvisten, hvis den fastslår, at fordeling er passende under hensyntagen til sagens omstændigheder.
2. Andre rimelige omkostninger, herunder omkostninger til juridisk repræsentation og bistand, afholdes af den tabende part, medmindre retten bestemmer, at en sådan fordeling af omkostningerne ikke er passende i den foreliggende sag.
3. Hvis der kun er opnået medhold i visse dele af påstandene, justeres fordelingen af omkostninger proportionelt med antallet eller omfanget af de påstande, der er opnået medhold i.
4. Når et krav eller dele af et krav afvises i medfør af artikel 3.14 (Krav, der helt åbenbart er uden retlig substans) eller artikel 3.15 (Krav, som er retligt ubegrundede), afsiger retten kendelse om, at alle omkostninger i forbindelse med et sådant krav eller dele deraf, herunder omkostningerne i forbindelse med de retlige procedurer og andre rimelige omkostninger, bl.a. omkostninger til juridisk repræsentation og bistand, skal betales af den tabende part i tvisten.

5. Udvalget skal overveje at vedtage supplerende regler om gebyrer ved fastsættelsen af de maksimale omkostninger til juridisk repræsentation og bistand, som skal afholdes af bestemte kategorier af tabende parter i tvister. Sådanne supplerende regler skal tage hensyn til de finansielle ressourcer for en klager, der er en fysisk person eller en lille eller mellemstor virksomhed. Udvalget bestræber sig på at vedtage sådanne supplerende regler senest et år efter denne aftales ikrafttræden.

ARTIKEL 3.22

Håndhævelse af kendelsen

1. En kendelse afsagt i henhold til denne afdeling kan ikke håndhæves, før den er blevet endelig i henhold til artikel 3.18 (Kendelse), stk. 4, artikel 3.19 (Klageprocedure), stk. 2, eller artikel 3.19 (Klageprocedure), stk. 3. Endelige kendelser, som retten afsiger i henhold til denne afdeling, er bindende mellem parterne i tvisten og kan ikke gøres til genstand for appel, revision, tilsidesættelse, annulation eller andre retsmidler¹.

2. Hver part anerkender en kendelse afsagt i henhold til denne aftale som bindende og håndhæver betalingsforpligtelser inden for sit territorium, som om det var en endelig dom afsagt af en domstol i den pågældende part.

¹ Det præciseres, at dette ikke forhindrer en part i tvisten i at anmode retten om at revidere, korrigere eller fortolke en kendelse, f.eks. i henhold til artikel 50 og 51 i ICSID-konventionen eller artikel 37 og 38 i UNCITRAL's voldgiftsregler eller tilsvarende bestemmelser i andre regler, som finder anvendelse på den pågældende procedure.

3. Kendelsens fuldbyrdelse skal være underlagt den lovgivning vedrørende fuldbyrdelse af domme og kendelser, der er i kraft, hvor der søges om fuldbyrdelse.
4. Det præciseres, at artikel 4.11 (Ingen direkte virkning) i kapitel fire (Institutionelle, generelle og afsluttende bestemmelser) ikke er til hinder for anerkendelse, fuldbyrdelse og håndhævelse af kendelser afsagt i henhold til denne afdeling.
5. I forbindelse med anvendelsen af artikel I i New York-konventionen er endelige kendelser afsagt i henhold til denne afdeling voldgiftskendelser vedrørende krav, der anses for at være opstået på grundlag af et forretningsforhold eller en transaktion.
6. Med forbehold af stk. 1 præciseres det, at når kravet er blevet indgivet til tvistbilæggelse i henhold til artikel 3.6 (Indbringelse af krav for retten), stk. 1, litra a), skal en endelig kendelse afsagt i henhold til denne afdeling betragtes som en kendelse i henhold til kapitel IV, afdeling 6, i ICSID-konventionen.

ARTIKEL 3.23

Aftaleparternes rolle

1. Ingen af parterne må give diplomatisk beskyttelse eller indlede et internationalt søgsmål i forbindelse med en tvist, som en af deres investorer og den anden part har givet sit samtykke til at indgive eller har indbragt til tvistbilæggelse i henhold til denne afdeling, medmindre en sådan anden part har undladt at respektere og overholde den kendelse, der er afsagt i en sådan tvist. Diplomatsk beskyttelse som omhandlet i dette stykke omfatter ikke uformelle diplomatiske udvekslinger alene med det formål at lette en bilæggelse af tvisten.

2. Det skal præciseres, at stk. 1 ikke udelukker, at en part gør brug af tvistbilægelsesprocedurerne i kapitel tre (Tvistbilægelse), afdeling B (Bilægelse af tvister mellem parterne), i forbindelse med en alment gældende foranstaltning, selv om den pågældende foranstaltning angiveligt skulle tilsidesætte aftalen, for så vidt angår en specifik investering, for hvilken der er fremsat et krav i henhold til artikel 3.6 (Indbringelse af krav for retten), og berører ikke artikel 3.17 (Den aftalepart, der ikke er part i en tvist).

ARTIKEL 3.24

Sammenlægning

1. Når to eller flere krav, som er indbragt separat i henhold til artikel 3.6 (Indbringelse af krav for retten), har et retligt eller faktisk spørgsmål til fælles og udspringer af de samme begivenheder eller omstændigheder, kan en part i tvisten anmode om oprettelse af en separat afdeling af retten ("afdeling, der skal behandle de sammenlagte sager") og anmode om, at en sådan afdeling udsteder en afgørelse om sammenlægning af sagerne i overensstemmelse med:
 - a) en aftale mellem alle tvistens parter, som søges omfattet af afgørelsen, hvor tvistens parter i så fald indgiver en fælles anmodning i overensstemmelse med stk. 3, eller
 - b) stk. 2-12, forudsat at kun én indklaget søges omfattet af afgørelsen.

2. En part, der ønsker en afgørelse om sammenlægning, skal først forelægge de andre parter i tvisten, som søges omfattet af afgørelsen, en meddelelse. I meddelelsen oplyses:

- a) navn og adresse på alle tvistens parter, som søges omfattet af afgørelsen
- b) de krav eller dele heraf, som søges omfattet af kendelsen, og
- c) grundene til, at der anmodes om en kendelse.

Tvistens parter bestræber sig på at nå til enighed om afgørelsen om sammenlægning og de regler, der skal gælde for tvistbilæggelse.

3. Hvis tvistens parter som omhandlet i stk. 2 ikke er nået til enighed om sammenlægning inden for tredive dage efter meddelelsen, kan en part i tvisten fremsætte en anmodning om en afgørelse om sammenlægning i medfør af stk. 3 til 7. Anmodningen skal indgives skriftligt til rettens formand og alle parter i tvisten, som søges omfattet af afgørelsen. I en sådan anmodning anføres:

- a) navn og adresse på alle tvistens parter, som søges omfattet af afgørelsen
- b) de krav eller dele heraf, som søges omfattet af kendelsen, og
- c) grundene til, at der anmodes om en kendelse.

Hvis tvistens parter er nået til enighed om sammenlægning af kravene, skal de indgive en fælles anmodning til rettens formand i overensstemmelse med dette stykke.

4. Medmindre rettens formand inden for tredive dage efter modtagelse af en anmodning i henhold til stk. 3 finder, at anmodningen er åbenbart grundløs, oprettes en afdeling af retten, som skal behandle de sammenlagte sager, i overensstemmelse med artikel 3.9 (Ret i første instans), stk. 8.
5. Retten, som skal behandle de sammenlagte sager, behandler sagerne på følgende måde:
 - a) medmindre alle tvistens parter aftaler andet, og hvis alle de krav, for hvilke der anmodes om en afgørelse om sammenlægning, er blevet indbragt til voldgift i henhold til samme tvistbilæggelsesregler, behandler den afdeling, som skal behandle de sammenlagte sager, sagerne under samme tvistbilæggelsesregler
 - b) såfremt de krav, for hvilke der søges en afgørelse om sammenlægning, ikke er blevet indbragt i henhold til samme tvistbilæggelsesregler:
 - i) kan tvistens parter blive enige om, hvilke tvistbilæggelsesregler, jf. artikel 3.6 (Indbringelse af krav for retten), der skal anvendes i forbindelse med sammenlægningen, eller
 - ii) finder UNCITRAL's voldgiftsregler anvendelse på de sammenlagte sager, hvis tvistens parter ikke kan nå til enighed om tvistbilæggelsesreglerne inden for tredive dage efter anmodningen i henhold til stk. 3.

6. Hvis den afdeling af retten, som skal behandle de sammenlagte sager, finder, at to eller flere krav, der er blevet indbragt i henhold til artikel 3.6 (Indbringelse af krav for retten), har et retligt eller faktisk spørgsmål til fælles og udspringer af de samme begivenheder eller omstændigheder, kan retten med henblik på en rimelig og effektiv løsning på kravene, herunder overensstemmelse med andre kendelser, og efter at have hørt parterne, ved kendelse:

- a) påtage sig myndighed over og behandle og træffe samlet afgørelse om alle eller en del af kravene eller
- b) påtage sig myndighed over og behandle og træffe afgørelse om et eller flere af kravene, som det mener vil bidrage til løsningen af de øvrige.

7. Hvis der er blevet oprettet en afdeling af retten, som skal behandle de sammenlagte sager, kan en klager, som har indbragt et krav i henhold til artikel 3.6 (Indbringelse af krav for retten), og som ikke er blevet nævnt i en anmodning fremsat i henhold til stk. 3, fremsætte skriftlig anmodning til den afdeling af retten, som skal behandle de sammenlagte sager, om at blive omfattet af enhver kendelse i henhold til stk. 6. En sådan anmodning skal opfylde kravene i stk. 3.

8. På begæring af en af tvistens parter, kan den afdeling af retten, som skal behandle de sammenlagte klager, indtil den har truffet afgørelse i henhold til stk. 6, bestemme, at sager ved en afdeling af retten, der er oprettet i henhold til artikel 3.9 (Ret i første instans) udsættes, medmindre nævnte afdeling allerede har afsluttet sin behandling.

9. En afdeling af retten, der er oprettet i henhold til artikel 3.9 (Ret i første instans), ophører med at have kompetence til at behandle et krav eller dele af et krav, som afdelingen af retten, som skal behandle de sammenlagte klager, har påtaget sig myndighed over, og behandlingen i en afdeling af retten, der er oprettet i henhold til artikel 3.9 (Ret i første instans), udsættes eller afsluttes i overensstemmelse hermed.

10. Kendelser afsagt af retten, der skal behandle de sammenlagte klager, i forbindelse med krav, eller dele af krav, som den har påtaget sig myndighed over, er bindende for de afdelinger, der er oprettet i henhold til artikel 3.9 (Ret i første instans), for så vidt angår disse krav, fra og med den dato, hvor kendelsen bliver endelig i henhold til artikel 3.18 (Kendelse), stk. 4, artikel 3.19 (Klageprocedure), stk. 2, eller artikel 3.19 (Klageprocedure), stk. 3.

11. En klager kan tilbagekalde sit krav eller dele heraf, som er omfattet af sammenlægning i forbindelse med tvistbilæggelsesprocedurer i henhold til denne artikel, på betingelse af at et sådant krav eller en del heraf ikke derefter igen kan indbringes i henhold til artikel 3.6 (Indbringelse af krav for retten).

12. Efter anmodning fra en af tvistens parter kan den afdeling af retten, som skal behandle de sammenlagte sager, træffe sådanne foranstaltninger, som den finder egnet til at beskytte fortroligheden af den pågældende parts beskyttede oplysninger over for andre parter i tvisten. Sådanne foranstaltninger kan omfatte muligheden for forelæggelse af redigerede versioner af de dokumenter, der indeholder beskyttede oplysninger, for de andre parter i tvisten eller ordninger, som indebærer, at dele af høringen holdes for lukkede døre.

AFDELING B

BILÆGGELSE AF TVISTER MELLEM PARTER

ARTIKEL 3.25

Anvendelsesområde

Denne afdeling finder anvendelse på enhver uenighed om fortolkningen og anvendelsen af bestemmelserne i denne aftale, medmindre andet udtrykkeligt er angivet.

ARTIKEL 3.26

Konsultationer

1. Parterne bestræber sig på at løse uoverensstemmelser vedrørende fortolkningen og anvendelsen af bestemmelserne i artikel 3.25 (Anvendelsesområde) ved loyalt at afholde konsultationer med det formål at nå frem til en gensidigt acceptabel løsning.
2. Konsultationer indledes ved, at den ene part fremsender en skriftlig anmodning til den anden part med kopi til udvalget med angivelse af årsagen til den pågældende anmodning, herunder identifikation af den pågældende foranstaltning, de gældende bestemmelser, der er omhandlet i artikel 3.25 (Anvendelsesområde), og med angivelse af, hvorfor sådanne bestemmelser finder anvendelse.
3. Konsultationerne afholdes senest 30 dage efter datoen for modtagelse af anmodningen og finder sted på den indklagede parts territorium, medmindre parterne aftaler andet. De anses for afsluttet senest 60 dage efter modtagelsen af anmodningen, medmindre parterne træffer anden beslutning. Konsultationerne er fortrolige og må ikke virke til skade for noget medlems rettigheder i eventuelle senere proceduremæssige foranstaltninger.
4. Konsultationer om hastende spørgsmål indledes senest 15 dage efter datoen for indgivelsen af anmodningen og anses for afsluttet senest 30 dage efter datoen for indgivelsen af anmodningen, medmindre parterne aftaler andet.

5. Hvis den part, over for hvem anmodningen om konsultationer fremsættes, ikke besvarer anmodningen senest 10 dage efter modtagelsen, eller hvis der ikke afholdes konsultationer inden for de frister, der er fastsat i henholdsvis stk. 3 og 4, eller hvis konsultationerne er afsluttet, uden at man er nået til enighed om en gensidigt acceptabel løsning, kan den klagende part anmode om, at der nedsættes et voldgiftspanel efter artikel 3.28 (Indledning af voldgiftsproceduren).

ARTIKEL 3.27

Mægling

Hver af parterne kan anmode den anden part om at deltage i en mæglingsprocedure vedrørende alle foranstaltninger, som har negative virkninger for investeringerne mellem parterne i henhold til bilag 10 (Mæglingsprocedure for tvister mellem parterne).

ARTIKEL 3.28

Indledning af voldgiftsproceduren

1. Er det ikke lykkedes parterne at løse tvisten gennem konsultationer, jf. artikel 3.26 (Konsultationer), kan den klagende part anmode om, at der nedsættes et voldgiftspanel i henhold til denne artikel.

2. Anmodningen om nedsættelse af et voldgiftspanel fremsættes skriftligt over for den indklagede part og udvalget. Den klagende part specificerer i sin anmodning den særlige foranstaltning, sagen handler om, og forklarer, hvordan denne foranstaltning udgør en overtrædelse af bestemmelserne i artikel 3.25 (Anvendelsesområde) på en måde, der er tilstrækkelig til at udgøre et klart retsgrundlag for en klage.

ARTIKEL 3.29

Nedsættelse af voldgiftspanelet

1. Voldgiftspanelet består af tre voldgiftsmænd.
2. Senest fem dage efter datoen for den indklagede parts modtagelse af den anmodning, som er omhandlet i artikel 3.28 (Indledning af voldgiftsproceduren), stk. 1, indleder parterne konsultationer for at træffe aftale om voldgiftspanelet's sammensætning.
3. Såfremt parterne senest 10 dage efter at have påbegyndt konsultationerne, jf. stk. 2, ikke er nået til enighed om formanden for voldgiftspanelet, vælger formanden for udvalget eller dennes delegerede ved lodtrækning senest 20 dage efter påbegyndelsen af konsultationerne, jf. stk. 2, en voldgiftsmand, der skal fungere som formand, fra den liste, der er omhandlet i artikel 3.44 (Liste over voldgiftsmænd), stk. 1.
4. Såfremt parterne ikke er nået til enighed om voldgiftsmændene senest 10 dage efter påbegyndelsen af konsultationerne, jf. stk. 2, anvendes følgende fremgangsmåde:

- a) hver part kan vælge en voldgiftsmand, som ikke kan fungere som formand, blandt de personer, der findes på listen, som omhandlet i artikel 3.44 (Lister over voldgiftsmænd), stk. 2, senest 15 dage efter påbegyndelsen af konsultationer, jf. stk. 2, og
 - b) hvis en af parterne ikke vælger en voldgiftsmand i henhold til stk. 4, litra a), vælger formanden for udvalget eller dennes delegerede denne voldgiftsmand ved lodtrækning blandt de personer, som denne part har foreslået i henhold til artikel 3.44 (Lister over voldgiftsmænd), stk. 2, senest 20 dage efter påbegyndelsen af konsultationer, jf. stk. 2.
5. Såfremt listen, der er nævnt i artikel 3.44 (Lister over voldgiftsmænd), stk. 2, ikke udarbejdes på det i henhold til stk. 4 krævede tidspunkt, gælder følgende:
- a) hvis begge parter har foreslået enkeltpersoner i henhold til artikel 3.44 (Lister over voldgiftsmænd), stk. 2, kan hver part vælge en voldgiftsmand, som ikke kan fungere som formand, blandt de foreslåede personer, senest 15 dage efter påbegyndelsen af konsultationer, jf. stk. 2. Såfremt en part ikke vælger en voldgiftsmand, vælger formanden for udvalget eller dennes delegerede voldgiftsmanden ved lodtrækning blandt de personer, som er foreslået af den part, der ikke valgte sin voldgiftsmand, eller
 - b) hvis kun én part har foreslået enkeltpersoner i henhold til artikel 3.44 (Lister over voldgiftsmænd), stk. 2, kan hver part vælge en voldgiftsmand, som ikke kan fungere som formand, blandt de foreslåede personer, senest 15 dage efter påbegyndelsen af konsultationer, jf. stk. 2. Såfremt en part ikke vælger en voldgiftsmand, vælger formanden for udvalget eller dennes delegerede voldgiftsmanden ved lodtrækning blandt de foreslåede personer.

6. Såfremt listen, der er nævnt i artikel 3.44 (Liste over voldgiftsmænd), stk. 1, ikke udarbejdes på det i henhold til stk. 3 krævede tidspunkt, vælges formanden ved lodtrækning blandt de tidligere medlemmer af WTO's appelinstans, idet formanden ikke må tilhøre nogen af parterne
7. Voldgiftspanelet anses for nedsat på den dato, på hvilken den sidste af de tre voldgiftsmænd udvælges.
8. Udskiftning af voldgiftsmænd sker kun af de grunde og efter de procedurer, der er beskrevet i punkt 19-25 i bilag 9 (Forretningsorden for voldgiftspaneler).

ARTIKEL 3.30

Foreløbig afgørelse om hastesager

Såfremt en part anmoder herom, kan voldgiftspanelet senest 10 dage efter nedsættelsen af panelet afsige en foreløbig afgørelse om, hvorvidt det anser sagen for at haste.

ARTIKEL 3.31

Panelets interimsrapport

1. Senest 90 dage efter nedsættelsen forelægger voldgiftspanelet en interimsrapport for parterne, hvori der redegøres for de faktiske omstændigheder, anvendeligheden af relevante bestemmelser og grundlaget for panelets konklusioner og henstillinger. Finder voldgiftspanelet, at denne frist ikke kan overholdes, meddeler formanden for panelet parterne og udvalget dette skriftligt med angivelse af årsagerne til forsinkelsen og datoen for, hvornår panelet agter at forelægge sin interimsrapport. Voldgiftspanelet må under ingen omstændigheder forelægge sin interimsrapport senere end 120 dage efter nedsættelsen.
2. Parterne kan skriftligt anmode voldgiftspanelet om at genbehandle bestemte punkter i interimsrapporten senest 30 dage efter forelæggelsen heraf.
3. I hastende tilfælde bestræber voldgiftspanelet sig mest muligt på at forelægge interimsrapporten inden for det halve af den frist, der er anført i stk. 1, og parterne kan inden for det halve af den frist, der er anført i stk. 2 skriftligt anmode voldgiftspanelet om at genbehandle bestemte punkter i interimsrapporten.
4. Efter at have undersøgt eventuelle skriftlige bemærkninger fra parterne vedrørende interimsrapporten kan voldgiftspanelet ændre sin rapport og foretage yderligere undersøgelser, hvis det finder det hensigtsmæssigt. Voldgiftspanelets endelige kendelse skal indeholde en fyldestgørende redegørelse for de anbringender, der er fremført under interimsgenbehandlingen, samt klare svar på de to parters skriftlige bemærkninger.

ARTIKEL 3.32

Voldgiftspanelets kendelse

1. Voldgiftspanelet meddeler parterne og udvalget sin kendelse senest 150 dage efter nedsættelsen af panelet. Finder voldgiftspanelet, at denne frist ikke kan overholdes, meddeler formanden for panelet parterne og udvalget dette skriftligt med angivelse af årsagerne til forsinkelsen og datoen for, hvornår panelet agter at meddele sin kendelse. Voldgiftspanelet må under ingen omstændigheder meddele sin kendelse senere end 180 dage efter dets nedsættelse.
2. I hastende tilfælde bestræber voldgiftspanelet sig mest muligt på at afsige sin kendelse senest 75 dage efter nedsættelsen af panelet. Voldgiftspanelet må under ingen omstændigheder meddele sin kendelse senere end 90 dage efter nedsættelsen.

ARTIKEL 3.33

Efterlevelse af voldgiftspanelets kendelse

Begge parter træffer de fornødne foranstaltninger til loyalt at efterkomme voldgiftspanelets kendelse, og parterne bestræber sig på i fællesskab at fastsætte en frist for at efterkomme kendelsen.

ARTIKEL 3.34

Rimelig frist til efterlevelse

1. Senest 30 dage efter voldgiftspanelets meddelelse af kendelsen til parterne, meddeler den indklagede part den klagende part og udvalget, hvor lang en frist der er nødvendig for at efterkomme kendelsen (herefter benævnt "en rimelig frist"), hvis det ikke er muligt straks at efterkomme den.
2. Hvis der er uenighed mellem parterne om, hvad der er en rimelig frist for at efterleve voldgiftspanelets kendelse, anmoder den klagende part senest 20 dage efter modtagelse af meddelelsen fra den indklagede part, jf. stk. 1, skriftligt det oprindelige voldgiftspanel om at fastsætte længden af en rimelig frist. Denne anmodning meddeles samtidig til den anden part og til udvalget. Det oprindelige voldgiftspanel meddeler parterne og udvalget sin kendelse senest 20 dage efter indgivelsen af anmodningen.
3. Hvis et medlem af det oprindelige voldgiftspanel ikke længere er til rådighed, finder de i artikel 3.29 (Nedsættelse af voldgiftspanelet) fastlagte procedurer anvendelse. Fristen for meddelelse af kendelsen er 35 dage efter indgivelsen af den i stk. 2 omhandlede anmodning.
4. Den indklagede part skal give den klagende part skriftlig underretning om, hvor langt den er kommet med at efterleve voldgiftspanelets kendelse, mindst en måned inden udløbet af den rimelige frist.

5. Den rimelige frist kan forlænges efter aftale mellem parterne.

ARTIKEL 3.35

Prøvelse af foranstaltninger, der er truffet for at efterleve voldgiftspanelets kendelse

1. Den part, der klages over, meddeler, inden den rimelige frist udløber, den klagende part og udvalget, hvilke foranstaltninger den har truffet for at efterkomme voldgiftspanelets kendelse.
2. Hvis der er uenighed mellem parterne om realiteten af en foranstaltning, der er meddelt efter stk. 1, eller en sådan foranstaltnings overensstemmelse med de i artikel 3.25 (Anvendelsesområde) omhandlede bestemmelser, kan den klagende part skriftligt anmode det oprindelige voldgiftspanel om at afgøre spørgsmålet. Det skal af anmodningen på en måde, der er tilstrækkelig til at præsentere retsgrundlaget for klagen klart fremgå, hvilken foranstaltning sagen drejer sig om, og hvilke af de bestemmelser, der er omhandlet i artikel 3.25 (Anvendelsesområde), som den klagende part anser for at være i strid med foranstaltningen, og hvorfor den pågældende foranstaltning er i strid med bestemmelserne i artikel 3.25 (Anvendelsesområde). Det oprindelige voldgiftspanel meddeler sin kendelse senest 45 dage efter indgivelsen af anmodningen.
3. Hvis et medlem af det oprindelige voldgiftspanel ikke længere er til rådighed, finder de i artikel 3.29 (Nedsættelse af voldgiftspanelet) fastlagte procedurer anvendelse. Fristen for meddelelse af kendelsen er 60 dage efter indgivelsen af den i stk. 2 omhandlede anmodning.

ARTIKEL 3.36

Midlertidige afbødende foranstaltninger i tilfælde af manglende efterlevelse

1. Hvis den indklagede part ikke meddeler, hvilke foranstaltninger der er truffet for at efterleve voldgiftpanelets kendelse, inden udløbet af den rimelige frist, eller hvis voldgiftspanelet når frem til, at der ikke er truffet nogen foranstaltninger til efterlevelse, eller at de foranstaltninger, der er meddelt i henhold til artikel 3.35 (Prøvelse af foranstaltninger, der er truffet for at efterleve voldgiftspanelet's kendelse), stk. 1, ikke er forenelige med partens forpligtelser i henhold til de i artikel 3.25 (Anvendelsesområde) omhandlede bestemmelser, indleder den indklagede part forhandlinger med den klagende part med henblik på at udarbejde en gensidigt acceptabel aftale om kompensation.
2. Hvis der ikke er opnået en aftale om kompensation senest 30 dage efter udløbet af den rimelige frist eller efter meddelelsen af voldgiftspanelet's kendelse i henhold til artikel 3.35 (Prøvelse af foranstaltninger, der er truffet for at efterleve voldgiftspanelet's kendelse) om, at der ikke er truffet nogen efterlevelseshenstand, eller at en henstand, der skal efterleves, ikke er forenelig med de i artikel 3.25 (Anvendelsesområde) omhandlede bestemmelser, er den klagende part berettiget til efter underretning af den indklagede part og af udvalget at træffe henstand i et omfang, der svarer til omfanget af den ophævelse eller forringelse af fordele, som den manglende efterlevelse har forårsaget. Sådanne henstande skal specificeres i meddelelsen. Den klagende part kan træffe sådanne henstande på et hvilket som helst tidspunkt efter udløbet af 10 dage efter datoen for den indklagede parts modtagelse af underretningen, medmindre den indklagede part har anmodet om voldgift efter stk. 3.

3. Hvis den indklagede part finder, at de af den klagende part trufne foranstaltninger ikke svarer til den ophævelse eller forringelse af fordele, som den manglende efterkommelse har forårsaget, kan den skriftligt anmode det oprindelige voldgiftspanel om at afgøre spørgsmålet. En sådan anmodning meddeles den klagende part og udvalget inden udløbet af den i stk. 2 omhandlede frist på 10 dage. Senest 30 dage efter datoen for indgivelse af anmodningen meddeler det oprindelige voldgiftspanel parterne og udvalget sin kendelse om omfanget af suspensionen af forpligtelser efter eventuelt at have indhentet ekspertrådgivning. Foranstaltninger må først træffes, når det oprindelige voldgiftspanel har afsagt sin kendelse, og enhver foranstaltning skal være i overensstemmelse med voldgiftspanelets kendelse.

4. Hvis et medlem af det oprindelige voldgiftspanel ikke længere er til rådighed, finder de i artikel 3.29 (Nedsættelse af voldgiftspanelet) fastlagte procedurer anvendelse. Fristen for meddelelse af kendelsen er 45 dage fra indgivelsen af den i stk. 3 omhandlede anmodning.

5. De i denne artikel omhandlede foranstaltninger er midlertidige og anvendes ikke efter:

- a) at parterne er nået til enighed om en gensidigt acceptabel løsning i henhold til artikel 3.39 (Gensidigt acceptabel løsning), eller
- b) at parterne har indgået en aftale om, hvorvidt foranstaltningen, som er meddelt i henhold til artikel 3.37 (Prøvelse af efterlevelseshenstillinger, der er truffet efter indførelsen af midlertidige foranstaltninger i tilfælde af manglende efterlevelse), stk. 1, medfører, at den indklagede part efterlever bestemmelserne i artikel 3.25 (Anvendelsesområde), eller

- c) at de foranstaltninger, hvorom det er konstateret, at de er i strid med de i artikel 3.25 (Anvendelsesområde) omhandlede bestemmelser, er trukket tilbage eller ændret og gjort forenelige med de nævnte bestemmelser, som fastlagt i artikel 3.37 (Prøvelse af efterlevelseshforanstaltninger, der er truffet efter indførelsen af midlertidige foranstaltninger i tilfælde af manglende efterlevelse), stk. 2.

ARTIKEL 3.37

Prøvelse af efterlevelseshforanstaltninger,

der er truffet efter indførelsen af midlertidige foranstaltninger i tilfælde af manglende efterlevelse

1. Den indklagede part meddeler den klagende part og udvalget de foranstaltninger, der er truffet for at efterleve voldgiftspanelet's kendelse, og sin anmodning om, at den klagende parts anvendelse af foranstaltningerne bringes til ophør.
2. Hvis parterne ikke når til enighed om, hvorvidt den meddelte foranstaltning bringer den indklagede part i overensstemmelse med de i artikel 3.25 (Anvendelsesområde) omhandlede bestemmelser senest 30 dage efter modtagelsen af meddelelsen, anmoder den klagende part skriftligt det oprindelige voldgiftspanel om at afgøre spørgsmålet. Denne anmodning meddeles samtidig til den anden part og til udvalget. Voldgiftspanelet's kendelse meddeles parterne og udvalget senest 45 dage efter indgivelsen af anmodningen. Hvis voldgiftspanelet når frem til, at efterlevelseshforanstaltningerne er i overensstemmelse med de i artikel 3.25 (Anvendelsesområde) omhandlede bestemmelser, bringes de i artikel 3.36 (Midlertidige afbødende foranstaltninger i tilfælde af manglende efterlevelse) omhandlede foranstaltninger til ophør.

ARTIKEL 3.38

Suspension og ophør af voldgiftsprocedurer

1. På skriftlig anmodning af begge parter indstiller voldgiftspanelet til enhver tid sit arbejde i en periode på højst 12 måneder og genoptager sit arbejde ved udløbet af denne aftalte periode på skriftlig anmodning af den klagende part eller før udløbet af denne aftalte periode på skriftlig anmodning af begge parter. Såfremt den klagende part ikke anmoder om genoptagelse af voldgiftspanelets arbejde inden udløbet af den aftalte suspensionsperiode, anses den tvistbilæggelsesprocedure, der blev indledt i henhold til denne afdeling, for ophørt. I henhold til artikel 3.45 (Forhold til WTO-forpligtelser) berører suspensionen og ophør af voldgiftspanelets arbejde ikke parternes rettigheder i andre procedurer.
2. Parterne kan til enhver tid aftale skriftligt at bringe den tvistbilæggelsesprocedure, der er indledt i henhold til denne afdeling, til ophør.

ARTIKEL 3.39

Gensidigt acceptabel løsning

Det står parterne frit for til enhver tid at finde en gensidigt acceptabel løsning på tvister, som falder ind under denne afdeling. De informerer i givet fald udvalget og voldgiftspanelet om en sådan løsning. Hvis den pågældende løsning er underlagt et krav om godkendelse i henhold til de relevante interne procedurer i en af parterne, angives dette krav i meddelelsen, og den tvistbilæggelsesprocedure, der er indledt i henhold til denne afdeling, suspenderes. Når det er blevet meddelt, at disse interne procedurer er gennemført, eller hvis der ikke kræves godkendelse, afsluttes proceduren.

ARTIKEL 3.40

Procedure

1. Tvistbilæggelsesprocedurer i henhold til denne afdeling er underlagt bilag 9 (Forretningsorden for voldgiftspaneler).
2. Voldgiftspanelets møder er offentlige i overensstemmelse med bilag 9 (Forretningsorden for voldgiftsprocedurer).

ARTIKEL 3.41

Forelæggelse af oplysninger

1. Voldgiftspanelet kan efter anmodning fra en part eller på eget initiativ fra enhver kilde, herunder tvistens parter, indhente de oplysninger, det finder nødvendige med henblik på voldgiftspanelproceduren. Voldgiftspanelet har også ret til at søge relevant ekspertrådgivning efter behov. Voldgiftspanelet rådfører sig med parterne, inden det vælger de pågældende eksperter. Alle oplysninger, der er indhentet på denne måde, skal være tilgængelige for parterne, og forelægges med henblik på bemærkninger.
2. Interesserede fysiske eller juridiske personer i parterne har tilladelse til at indgive amicus curiae-indlæg til voldgiftspanelet i overensstemmelse med bilag 9 (Forretningsorden for voldgiftsprocedurer).

ARTIKEL 3.42

Fortolkningsregler

Voldgiftspanelet fortolker de i artikel 3.25 (Anvendelsesområde) omhandlede bestemmelser efter sædvanereglerne for fortolkning af folkeretten, herunder de kodificerede regler i Wienerkonventionen om traktatretten. Er en forpligtelse i henhold til denne aftale identisk med en forpligtelse i henhold til WTO-overenskomsten, tager voldgiftspanelet hensyn til en fortolkning, som er i overensstemmelse med eventuelle relevante fortolkninger i kendelser afsagt af WTO's tvistbilæggesinstans (i det følgende benævnt "DSB"). Voldgiftspanelets kendelser kan ikke udvide eller begrænse de rettigheder og forpligtelser, der er fastsat i de i artikel 3.25 (Anvendelsesområde) omhandlede bestemmelser.

ARTIKEL 3.43

Voldgiftspanelets afgørelser og kendelser

1. Voldgiftspanelet skal bestræbe sig på at træffe afgørelse ved konsensus. Er det imidlertid ikke muligt at træffe afgørelse ved konsensus, afgøres sagen ved flertalsafstemning.
2. Voldgiftspanelets kendelse er bindende for parterne og skaber ikke rettigheder eller forpligtelser for fysiske eller juridiske personer. I kendelsen redegøres der for de faktiske omstændigheder, anvendeligheden af relevante bestemmelser i de i artikel 3.25 (Anvendelsesområde) omhandlede aftaler og grundlaget for voldgiftspanelets resultater og konklusioner. Udvalget offentliggør voldgiftspanelets kendelser i deres fulde ordlyd, medmindre det beslutter ikke at gøre dette af hensyn til fortrolige forretningsoplysninger eller oplysninger, som en af parterne har udpeget som fortrolige.

ARTIKEL 3.44

Lister over voldgiftsmænd

1. Ved denne aftales ikrafttrædelse opstiller parterne en liste over fem personer, som er villige og i stand til at fungere som formand for et voldgiftspanel som omhandlet i artikel 3.29 (Nedsættelse af voldgiftspanelet).
2. Udvalget opstiller senest seks måneder efter denne aftales ikrafttrædelse en liste over mindst 10 personer, som er villige og i stand til at fungere som voldgiftsmænd. Ved ikrafttrædelsen af denne aftale foreslår parterne mindst fem personer som voldgiftsmænd.
3. Udvalget sikrer, at listen over personer, der kan fungere som formænd eller voldgiftsmænd, og som er udarbejdet i henhold til henholdsvis stk. 1 og 2, holdes ajourført.
4. Voldgiftsmændene skal have særlig viden om eller erfaring med lovgivning og international handel eller investeringer eller inden for tvistbilæggelse som følge af internationale handelsaftaler. De skal være uafhængige og handle efter deres egen overbevisning og må ikke være tilknyttet en statslig myndighed i nogen af parterne, og de skal overholde bilag 11 (Adfærdskodeks for voldgiftsmænd og mæglere).

ARTIKEL 3.45

Forhold til WTO-forpligtelser

1. Anvendelse af denne afdelings tvistbilæggelsesbestemmelser er ikke til hinder for, at en sag indbringes for WTO, herunder også ved hjælp af tvistbilæggelsesprocedurer.
2. Har en part, uanset stk. 1, med hensyn til en bestemt foranstaltning indledt tvistbilæggelsesprocedurer enten i henhold til denne afdeling eller i henhold til WTO-overenskomsten, må den pågældende part ikke indlede tvistbilæggelsesprocedurer vedrørende samme foranstaltning i det andet forum, førend de første procedurer er afsluttet. Desuden indleder en part ikke tvistbilæggelsesprocedurer i henhold til denne afdeling og WTO-overenskomsten, medmindre væsentligt forskellige forpligtelser i henhold til begge aftaler er genstand for tvisten, eller det valgte forum af proceduremæssige eller retslige grunde ikke når frem til en afgørelse vedrørende kravet om afhjælpning i forbindelse med den pågældende forpligtelse, og forudsat at forummets manglende opfyldelse ikke skyldes, at parten i tvisten undlod at handle uden at udvise omhu.
3. Med henblik på stk. 2:
 - a) anses en tvistbilæggelsesprocedure i henhold til WTO-overenskomsten for at være indledt, når en part anmoder om, at der nedsættes et panel i henhold til artikel 6 i WTO-forståelsen vedrørende reglerne og procedurerne for tvistbilæggelse i bilag 2 til WTO-overenskomsten (i det følgende benævnt "DSU"), og for at være afsluttet, når DSB vedtager panelets beretning og i givet fald appelinstansens beretning, jf. artikel 16 og artikel 17, stk. 14, i DSU, og

- b) anses en tvistbilæggelsesprocedure i henhold til denne afdeling for at være indledt, når en part anmoder om, at der nedsættes et voldgiftspanel i henhold til artikel 3.28 (Indledning af voldgiftsproceduren), stk. 1, og for at være afsluttet, når voldgiftspanelet meddeler sin kendelse over for parterne og udvalget i henhold til artikel 3.32 (Voldgiftspanelet's kendelse), stk. 2, eller når parterne er blevet enige om en gensidigt acceptabel løsning i henhold til artikel 3.39 (Gensidigt acceptabel løsning).
4. Intet i denne afdeling er til hinder for, at en part gennemfører en suspension af forpligtelser, der er godkendt af DSB. Hverken WTO-overenskomsten eller EUSFTA skal påberåbes for at forhindre en part i at træffe passende foranstaltninger i henhold til artikel 3.36 (Midlertidige afbødende foranstaltninger i tilfælde af manglende efterlevelse) i denne afdeling.

ARTIKEL 3.46

Frister

1. Alle i denne afdeling fastsatte frister, herunder voldgiftspanelernes frist til at meddele deres kendelser, regnes i kalenderdage fra dagen efter den handling eller den kendsgerning, som de vedrører, medmindre andet er anført.
2. Alle frister, der er nævnt i denne afdeling, kan ændres efter aftale mellem parterne.

KAPITEL FIRE

INSTITUTIONELLE, ALMINDELIGE OG AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

ARTIKEL 4.1

Udvalg

1. Parterne opretter hermed et udvalg bestående af repræsentanter for EU og Singapore.
2. Udvalget træder normalt sammen hvert andet år, skiftevis i Unionen eller Singapore, eller så hurtigt som muligt på anmodning af en af parterne. Formandskabet for udvalget varetages i fællesskab af Singapores handels- og industriminister og det medlem af Europa-Kommissionen, der har ansvaret for handel, eller af stedfortrædere udpeget af disse personer. Udvalget fastsætter selv sin mødekalender og dagsorden og kan vedtage sin egen forretningsorden.
3. Udvalget har til opgave at:
 - a) sikre, at denne aftale fungerer korrekt
 - b) overvåge og lette gennemførelsen og anvendelsen af denne aftale og fremme dens generelle mål

- c) overveje, hvordan investeringsforbindelserne mellem parterne kan styrkes yderligere
 - d) undersøge de vanskeligheder, der måtte opstå ved gennemførelsen af kapitel tre (Tvistbilæggelse) i afdeling A (Bilæggelse af tvister mellem investorer og parter) og overveje mulige forbedringer heraf, navnlig i lyset af erfaringerne og udviklingen i andre internationale fora
 - e) generelt undersøge, hvordan kapitel tre (Tvistbilæggelse) i afdeling A (Bilæggelse af tvister mellem investorer og parter) fungerer, herunder under hensyntagen til eventuelle problemer, der opstår som følge af bestræbelserne på at etablere den multilaterale tvistbilæggelsesordning som omhandlet i artikel 3.12 (Multilateral tvistbilæggelsesordning)
 - f) at prøve at løse de problemer, der kan opstå inden for områder, som er omfattet af denne aftale, eller bilægge tvister, der måtte opstå vedrørende fortolkningen eller anvendelsen af denne aftale, uden at dette berører kapitel 3 (Tvistbilæggelse) og
 - g) at drøfte andre relevante spørgsmål vedrørende forhold, der er omfattet af denne aftale.
4. Udvalget kan efter aftale med parterne og efter afslutningen af deres respektive retlige krav og procedurer beslutte at:
- a) udnævne rettens medlemmer og appelrettens medlemmer i medfør af artikel 3.9 (Ret i første instans), stk. 2, og artikel 3.10 (Appelret), stk. 2, at øge eller reducere antallet af medlemmer i henhold til artikel 3.9, stk. 3, og artikel 3.10, stk. 3, og at fjerne et medlem fra retten eller appelretten i henhold til artikel 3.11, stk. 5, (Etik)

- b) fastsætte det månedlige forskudshonorar for rettens og appelrettens medlemmer i henhold til stk. 3.9, stk. 12, og artikel 3.10, stk. 11, og de daglige honorarer for de medlemmer, der gør tjeneste i en afdeling af appelretten, og for formanden for retten og appelretten i henhold til artikel 3.10, stk. 12, og artikel 3.9, stk. 13
- c) omdanne forskudshonoraret og andre honorarer og udgifter for rettens og appelrettens medlemmer til en fast løn i henhold til artikel 3.9, stk. 15, og artikel 3.10, stk. 13
- d) præcisere eventuelle nødvendige overgangsordninger i henhold til artikel 3.12 (Multilateral tvistbilæggelsesordning)
- e) vedtage supplerende regler om honorarer i henhold til artikel 3.21 (Omkostninger), stk. 5
- f) vedtage fortolkninger af denne aftales bestemmelser, som er bindende for parterne og alle andre organer, der er etableret i henhold til denne aftale, herunder retten og appelretten, der er omhandlet i kapitel tre (Tvistbilæggelse) i afdeling A (Bilæggelse af tvister mellem investorer og parter), samt voldgiftspanelerne, der er omhandlet i kapitel III (Tvistbilæggelse) i afdeling B (Bilæggelse af tvister mellem parter) og
- g) vedtage bestemmelser, som supplerer de gældende tvistbilæggelsesregler eller bestemmelserne i bilagene. Sådanne regler er bindende for retten og appelretten, der er omhandlet i kapitel tre (Tvistbilæggelse) i afdeling A (Bilæggelse af tvister mellem investorer og parter), samt voldgiftspanelerne, der er omhandlet i kapitel III (Tvistbilæggelse) i afdeling B (Bilæggelse af tvister mellem parterne)

ARTIKEL 4.2

Beslutningstagning

1. Parterne kan træffe afgørelser i udvalget i de tilfælde, der er omfattet af denne aftale. Afgørelserne er bindende for parterne, som skal træffe de nødvendige foranstaltninger til afgørelsernes gennemførelse.
2. Udvalget kan rette passende henstillinger i de tilfælde, der er omhandlet i denne aftale.
3. Udvalget udfærdiger sine afgørelser og fremsætter sine henstillinger efter fælles overenskomst mellem parterne.

ARTIKEL 4.3

Ændringer

1. Parterne kan træffe aftale om at ændre denne aftale. En ændring træder i kraft, når parterne skriftligt har meddelt hinanden, at de har gennemført deres respektive gældende lovgivningsmæssige krav og procedurer, som fastlagt i ændringsretsakten.
2. Uanset stk. 1 kan parterne i udvalget vedtage en afgørelse, der ændrer denne aftale i de tilfælde, der er omfattet af denne aftale.

ARTIKEL 4.4

Bestemmelser om forsigtighedsregler

1. Intet i denne aftale skal fortolkes således, at det forhindrer en part i at træffe eller opretholde rimelige foranstaltninger af forsigtighedshensyn, såsom foranstaltninger til:

- a) beskyttelse af investorer, indskydere, forsikringstagere eller personer, over for hvem en leverandør af finansielle tjenesteydelser har en tillidsforpligtelse
- b) bevarelse af finansielle tjenesteyderes sikkerhed, integritet eller finansielle ansvar eller
- c) sikring af deres finansielle systems integritet og stabilitet.

2. Disse foranstaltninger må ikke udgøre en større byrde end nødvendigt for at nå det tilsigtede mål, og de må ikke udgøre en vilkårlig eller uberettiget forskelsbehandling af leverandører af finansielle tjenesteydelser fra den anden part i forhold til tilsvarende leverandører af finansielle tjenesteydelser fra den part, der træffer foranstaltningerne, eller en skjult begrænsning af handelen med tjenesteydelser.

3. Intet i denne aftale må fortolkes således, at det forpligter en part til at videregive oplysninger om individuelle kunders forhold og konti eller fortrolig eller privat information, som offentlige enheder ligger inde med.

ARTIKEL 4.5

Undtagelser af sikkerhedshensyn

Intet i denne aftale må fortolkes således:

- a) at det af en part kræves, at den skal give oplysninger, hvis videregivelse den betragter som stridende mod sine væsentlige sikkerhedsinteresser
- b) at en part afskæres fra at træffe foranstaltninger, som den anser for nødvendige af hensyn til beskyttelsen af sine væsentlige sikkerhedsinteresser, som:
 - i) har tilknytning til produktion af eller handel med våben, ammunition og krigsmateriel eller vedrører handel med andre varer og materialer og økonomiske aktiviteter, der udøves direkte eller indirekte med henblik på at forsyne et militært anlæg
 - ii) vedrører levering af tjenesteydelser, der direkte eller indirekte sker for at forsyne en militær indretning
 - iii) vedrører fissions- og fusionsmaterialer eller materialer, af hvilke disse udvindes eller
 - iv) træffes i krigstid eller i internationale krisesituationer eller for at beskytte kritisk offentlig infrastruktur (dette vedrører kommunikation, energi- og vandinfrastruktur, som leverer væsentlige varer eller tjenesteydelser til den brede offentlighed) mod bevidste forsøg på at uskadeliggøre eller ødelægge dette

- c) at en part forhindres i at handle med henblik på at opretholde international fred og sikkerhed.

ARTIKEL 4.6

Beskatning

1. Denne aftale finder kun anvendelse på skattemæssige foranstaltninger, hvis en sådan anvendelse er nødvendig for, at bestemmelserne i denne aftale kan få virkning¹.
2. Intet i denne aftale må påvirke rettigheder og forpligtelser, som Singapore eller Unionen eller en medlemsstat heraf er underlagt, i henhold til en skatteaftale mellem Singapore og Unionen eller medlemsstater i Unionen. Skulle nærværende aftale på et givet område være uforenelig med en sådan aftale, har sidstnævnte aftale forrang. Hvis der foreligger en skatteaftale mellem Singapore og Unionen eller en af de respektive EU-medlemsstater, er de kompetente myndigheder i henhold til den pågældende skatteaftale alene ansvarlige for at afgøre, om skatteaftalen er forenelig med nærværende aftale.

¹ Udtrykket "bestemmelserne i denne aftale" henviser til de bestemmelser, der sikrer: a) ikke-diskriminerende behandling for investorer på den måde og i det omfang, der er fastsat i artikel 2.3 (National behandling), og b) beskyttelse af investorer og deres investeringer mod ekspropriering på den måde og i det omfang, der er omhandlet i artikel 2.6 (Ekspropriation).

3. Intet i denne aftale må forhindre en af parterne i at vedtage eller opretholde skatteforanstaltninger, hvorved der differentieres mellem skatteydere ud fra rationelle kriterier, som f.eks. skatteydere, der ikke er i den samme situation især med hensyn til deres bopæl eller med hensyn til det sted, hvor de har investeret deres kapital¹.
4. Intet i denne aftale må forhindre indførelse eller opretholdelse af foranstaltninger til bekæmpelse af skattesvig og -unddragelse på grundlag af aftaler om afskaffelse af dobbeltbeskatning eller andre beskatningsaftaler eller på grundlag af national skattelovgivning.
5. Intet i denne aftale forhindrer Singapore i at indføre eller opretholde beskatningsforanstaltninger, som er nødvendige for at beskytte Singapores væsentlige forvaltningspolitiske interesser, der er opstået som følge af Singapores begrænsede geografiske udstrækning.

ARTIKEL 4.7

Specifik undtagelse

Intet i denne aftale finder anvendelse på aktiviteter, der udøves af en centralbank eller monetær myndighed eller en anden offentlig enhed som led i penge- eller valutapolitikker.

¹ Det præciseres, at parterne er enige om, at intet i denne aftale er til hinder for en beskatningsforanstaltning, der vedrører social velfærd, folkesundhed eller andre samfundsmål eller makroøkonomisk stabilitet, eller skattefordele, der er knyttet til en virksomheds vedtægtsmæssige hjemsted og ikke til ejerens nationalitet. Beskatningsforanstaltninger, der vedrører makroøkonomisk stabilitet, er foranstaltninger som reaktion på bevægelser og tendenser i den nationale økonomi, der skal rette op på eller forhindre systemisk uligevægt, som er en alvorlig trussel for den nationale økonomiske stabilitet.

ARTIKEL 4.8

Statslige investeringsfonde

Parterne tilskynder deres statslige investeringsfonde til at respektere de almindeligt anerkendte principper og praksisser - Santiagoprincipperne.

ARTIKEL 4.9

Fremlæggelse af oplysninger

1. Intet i denne aftale må fortolkes sådan, at det kræves, at en part giver fortrolige oplysninger, hvis afsløring vil vanskeliggøre håndhævelse af love eller på anden måde være i strid med samfundsmæssige interesser, eller som vil skade individuelle offentlige eller private virksomheders legitime kommercielle interesser.
2. Når en part forelægger oplysninger for udvalget, som anses for at være fortrolige i henhold til parternes love og bestemmelser, behandler den anden part disse oplysninger som fortrolige, medmindre der indgås anden aftale med den part, der forelægger oplysningerne.

ARTIKEL 4.10

Opfyldelse af forpligtelser

Parterne træffer de fornødne almindelige eller særlige foranstaltninger til opfyldelse af deres forpligtelser i henhold til aftalen. De drager omsorg for, at aftalens mål virkeliggøres.

ARTIKEL 4.11

Ingen direkte virkning

Det præciseres, at intet i denne aftale skal fortolkes således, at der overføres rettigheder eller forpligtelser på personer ud over de rettigheder og forpligtelser, som er opstået mellem parterne i henhold til folkeretten.

ARTIKEL 4.12

Forhold til andre aftaler

1. Denne aftale udgør en integrerende del af de samlede bilaterale forbindelser, der er underlagt EUSPCA, og er en del af en fælles institutionel ramme. Den udgør en specifik aftale, hvorved handelsbestemmelserne som omhandlet i EUSPCA gennemføres.
2. Det præciseres, at parterne er enige om, at denne aftale ikke forpligter dem til at handle i modstrid med deres forpligtelser i henhold til WTO-overenskomsten.

3. a) Ved denne aftales ikrafttrædelse har de aftaler mellem Unionens medlemsstater og Singapore, der er opført i bilag 5 (Aftaler som omhandlet i artikel 4.12), herunder rettigheder og forpligtelser i medfør af disse, ikke længere virkning, og de erstattes og afløses af denne aftale.
- b) I tilfælde af midlertidig anvendelse af denne aftale i overensstemmelse med artikel 4.15 (Ikrafttrædelse), stk. 4, suspenderes anvendelsen af bestemmelserne i de aftaler, der er opført i bilag 5 (Aftaler som omhandlet i artikel 4.12), herunder rettigheder og forpligtelser i medfør af disse, fra og med datoen for midlertidig anvendelse. Hvis den midlertidige anvendelse af denne aftale opsiges, og denne aftale ikke træder i kraft, ophører suspensionen, og de aftaler, der er opført i bilag 5 (Aftaler som omhandlet i artikel 4.12), får virkning.
- c) Uanset stk. 3, litra a) og b), kan der fremsættes krav i henhold til bestemmelserne i en aftale, der er opført i bilag 5 (Aftaler som omhandlet i artikel 4.12), vedrørende behandling, som blev indrømmet, mens den pågældende aftale var i kraft, i henhold til de regler og procedurer, der er fastsat i den pågældende aftale, og forudsat at der maksimalt er gået tre år siden datoen for suspension af aftalen i henhold til stk. 3, litra b), eller, hvis aftalen ikke er suspenderet i henhold til stk. 3, litra b), datoen for nærværende aftales ikrafttrædelse.

- d) Hvis den midlertidige anvendelse af nærværende aftale opsiges, og nærværende aftale ikke træder i kraft, kan der uanset stk. 3, litra a) og b), fremsættes et krav i henhold til kapitel tre (Tvistbilæggelse) i afdeling A (Bilæggelse af tvister mellem investorer og parter) vedrørende behandling, som blev indrømmet i perioden for midlertidig anvendelse af nærværende aftale, forudsat at der er gået maksimalt tre år siden datoen for den midlertidige anvendelses opsigelse.

I forbindelse med dette stykke finder definitionen af "denne aftales ikrafttrædelse" i artikel 4.15 (Ikrafttrædelse), stk. 4, litra d), ikke anvendelse.

ARTIKEL 4.13

Territorial anvendelse

Denne aftale finder anvendelse:

- a) for EU på de territorier, hvor traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde anvendes, og på de vilkår, der er fastlagt i begge traktater, og
- b) for Singapore på dets område.

Begrebet "territorium" i denne aftale skal forstås i denne betydning, medmindre andet udtrykkeligt er fastsat.

ARTIKEL 4.14

Bilag, tillæg, fælles erklæringer, protokoller og forståelser

Bilagene, tillæggene, de fælles erklæringer, protokollerne og forståelserne til denne aftale udgør en integrerende del heraf.

ARTIKEL 4.15

Ikrafttræden

1. Denne aftale godkendes af parterne efter deres egne procedurer.
2. Denne aftale træder i kraft den første dag i den anden måned, i hvilken parterne giver hinanden skriftlig notifikation om, at de har gennemført deres respektive gældende retlige krav og procedurer for ikrafttrædelsen af denne aftale. Parterne kan ved aftale fastsætte en anden dag. Parterne kan ved aftale fastsætte en anden dag.
3. Notifikationerne sendes til Generalsekretæren for Rådet for Den Europæiske Union og til direktøren for afdelingen for Nordamerika og Europa i Ministeriet for Handel og Industri i Singapore (the Director, North America and Europe Division, Singapore Ministry of Trade and Industry) eller til deres respektive efterfølgere.

4. a) Denne aftale anvendes midlertidigt fra den første dag i den måned, der følger efter den dato, hvor Unionen og Singapore har meddelt hinanden, at de har gennemført deres respektive relevante procedurer. Parterne kan ved aftale fastsætte en anden dag.
- b) Hvis visse bestemmelser i denne aftale ikke kan anvendes midlertidigt, meddeler den part, der ikke kan foretage en sådan midlertidig anvendelse, den anden part, hvilke bestemmelser der ikke kan anvendes midlertidigt.

Uanset stk. 4, litra a) og såfremt den anden part har gennemført de nødvendige procedurer og ikke senest 10 dage efter meddelelsen om, at visse bestemmelser ikke kan anvendes midlertidigt, modsætter sig midlertidig anvendelse, anvendes de bestemmelser i denne aftale, som der ikke er givet meddelelse om, midlertidigt fra den første dag i den måned, der følger efter meddelelsen.

- c) Unionen eller Singapore kan bringe den midlertidige anvendelse til ophør ved skriftlig meddelelse til den anden part. Ophøret får virkning fra den første dag i den anden måned, der følger efter meddelelsen.
- d) Anvendes denne aftale eller visse bestemmelser heri midlertidigt, forstås ved udtrykket "denne aftales ikrafttrædelse" datoen for dens midlertidige anvendelse. Udvalget kan udøve sine funktioner under den midlertidige anvendelse af denne aftale. Beslutninger, der er vedtaget i forbindelse med udøvelsen af disse funktioner, ophører kun, hvis den midlertidige anvendelse af aftalen afsluttes, og denne aftale ikke træder i kraft.

ARTIKEL 4.16

Varighed

1. Denne aftale indgås for et ubestemt tidsrum.
2. EU eller Singapore kan hver i sær skriftligt meddele den anden part om sin hensigt om at opsige denne aftale.
3. Med forbehold af artikel 4.17 (Ophør) får opsigelsen virkning seks måneder efter meddelelsen i henhold til stk. 2.
4. Senest 30 dage efter meddelelsen i henhold til stk. 2 kan en part anmode om konsultationer om, hvorvidt en bestemmelse i aftalen burde ophøre på en senere dato end som fastsat i stk. 2. Sådanne konsultationer begynder senest 30 dage efter en parts indgivelse af en anmodning.

ARTIKEL 4.17

Opsigelse

Hvis denne aftale opsiges i medfør af artikel 4.16 (Varighed), har denne aftale fortsat virkning i en periode på yderligere tyve år fra den pågældende dato, for så vidt angår omfattede investeringer foretaget før datoen for opsigelse af denne aftale. Denne artikel finder ikke anvendelse, hvis den midlertidige anvendelse af denne aftale opsiges, og denne aftale ikke træder i kraft.

ARTIKEL 4.18

Nye EU-medlemsstaters tiltrædelse

1. Unionen underretter Singapore uden unødigt forsinkelse om enhver anmodning fra et tredjeland om tiltrædelse af Unionen.
2. Under forhandlingerne mellem Unionen og det kandidatland, der søger om tiltrædelse, bestræber Unionen sig på
 - a) efter anmodning fra Singapore så vidt muligt at fremlægge enhver oplysning om et hvilket som helst anliggende, som er omfattet af denne aftale, og
 - b) at tage hensyn til eventuelle betænkeligheder, som Singapore måtte give udtryk for.

3. Unionen underretter Singapore så hurtigt som muligt om resultatet af tiltrædelsesforhandlingerne med et kandidatland, som søger om tiltrædelse af Unionen, og underretter Singapore om ikrafttrædelsen af enhver tiltrædelse af Unionen.
4. Udvalget undersøger enhver virkning af en sådan tiltrædelse for denne aftale i tilstrækkelig god tid inden datoen for tiltrædelsen og træffer afgørelse om enhver nødvendig tilpasning eller overgangsordninger.
5. Nye medlemsstater af Unionen skal tiltræde denne aftale ved at deponere en tiltrædelsesakt til aftalen hos Generalsekretariatet for Rådet for Den Europæiske Union og til direktøren for afdelingen for Nordamerika og Europa i Ministeriet for Handel og Industri i Singapore (the Director, North America and Europe Division, Singapore Ministry of Trade and Industry) eller til deres respektive efterfølgere.

ARTIKEL 4.19

Autentiske tekster

Denne aftale er udfærdiget i to eksemplarer på bulgarsk, dansk, engelsk, estisk, finsk, fransk, græsk, italiensk, kroatisk, lettisk, litauisk, maltesisk, nederlandsk, polsk, portugisisk, rumænsk, slovakisk, slovensk, spansk, svensk, tjekkisk, tysk og ungarsk, idet hver af disse tekster har samme gyldighed.